

# AREGCEL

**Ára 3000 korona**

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:  
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉGI TELEFONOK:  
65-53, JOZSEF 34-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELOS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyve évre 38.000 kor. Egyes szám ára Ausztriában 3000 osztrák kor, Jugoszláviában 4 dinár

KIADÓHIVATAL: JOZS. 143-26. VASÁRNAP ESTETŐL REGGELIG: JOZS. 9-66

III. évfolyam

Budapest, 1924 augusztus 11.

31. szám

## A londoni konferencia sorsa vasárnap eldőlt Párisban

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának távirati jelentése.) A minisztertanács, amely szombaton éjjel 10 órakor kezdődött az Elyséeben. Doumergue elnökléte alatt vasárnap hajnali 1/2-ig tartott. Mindenekelőtt Herriot miniszterelnök számolt be a londoni tanácskozás minden részletéről és kifejtette, hogy

a németekkel való megegyezés a Ruhr-vidék mielőbbi kiürítésétől függ.

Herriot elmondotta, hogy a Ruhr-vidék gyors kiürítése esetén

Németország hajlandó kölcsönös garancia-szerződést kötni Franciaországgal.

Ezenkívül a legközelebb összeülő párisi konferencián

Franciaország a szövetségek közti adósságok kérdésében is számíthat Anglia és Amerika jóindulatára.

Ha a kiürítést lojálisan és gyorsan végrehajtja, Herriot hangsúlyozta azt is, hogy a Ruhr-megszállás nem katonai vagy politikai okokból, hanem a jóvátételi követelések biztosítására történt, ha tehát a Dawes-tervezet elfogadásával ezt elérik, akkor

nincs szükség a Ruhr-vidék további megszállására és azt fokozatosan mielőbb meg kell szüntetni.

Ezután Nollet tábornok hadügyminiszter fejtette ki a maga álláspontját. Azt mondotta, hogy a Ruhr-vidék kiürítésének kérdésében nem ért teljesen egyet Herriotval.

Nollet szerint Franciaországnak a megszállás megszüntetése fejében Németország teljes lefegyverzését és előnyös kereskedelmi szerződést kell követelnie.

Amikor a hadügyminiszter befejezte fejtegetéseit, rövid szünet következett, amely alatt Herriot és Nollet Foch tábornaggal tárgyalt.

Szünet után élénk vita fejlődött ki, amelyben a kabinet minden tagja résztvett, csak a köztársaság elnöke nem foglalt állást. A minisztertanács éjjel 1/2-kor azzal a határozattal szolgált föl, hogy

mindenben helyesli Herriot álláspontját.

Páris, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Herriot, Nollet és Clementel vasárnap visszatértek Londonba. Herriot nyilatkozott a hírlapírók előtt és azt mondotta, hogy a német delegáció teljesen korrekt magatartást tanúsított.

A londoni konferencia befejezését a hét végére várja, azután visszatér Párisba, hogy kikérje a parlament bizalmi szavazatát.

A londoni jegyzőkönyveket a francia kormány csak a parlament állásfoglalása után fogja aláírni. Herriot ezután kijelentette, hogy a londoni konferenciát Párisban november elején újabb konferencia követi, melyen

rendezni fogják a szövetségek közti tartozásokat.

## Bethlen és Rakovszky

megállapodtak Budapest új kormánybiztosának személyében

A kormánybiztos: Bessenyei Zénó dr. képviselő

(A Reggel tudósítójától.) Már Bethlen István nyári szabadsága előtt időszerű lett a főváros kormánybiztosi állásának betöltése, miután nyilvánvaló volt, hogy Terstyánszky Kálmán erre a mindenekelőtt politikai megbízásra, a kormány szempontjából nem alkalmas. A miniszterelnök bevált receptje szerint azonban tudatosan késleltette a döntést e kényes és nagyjelentőségű ügyben, bizonyára meg akarta várni a városi dolgok erjedését és annak a folyamatnak a végét, amely Wolff Károly és társai ellen a keresztény községi pártok megindult. Megirtuk A Reggel múlt heti számában, hogy Bethlen gróf és Rakovszky belügyminiszter Fonyód-Bélatelepen tárgyalják le a fővárosi kormánybiztosság kérdését és a balatoni fürdőhelyen állapodnak meg a kormánybiztos személyében is. A miniszterelnök jelölte Bessenyei Zénó dr. sárospataki képviselő, aki népszerű a kormánypártban és Bethlen legszűkebb gárdájához tartozik. A tárgyalások során Bessenyeivel szemben csupán két kifogást tettek megfontolás tárgyává: az egyik vidéki, zempléni ember, a főváros ügyével eddig nem foglalkozott; a másik, református vallású és ezt klerikális körökben kiélezhetnék ellene. Ismételt szöbakerült Bárczy István személye is, aki kétségtelenül első várospoli-

tikusa az országnak, de ezt a kombinációt maga a volt főpolgármester hátrította el. Vasárnap reggel Bessenyei Zénó, aki Balatonföldváron Eber Antal vendége,

a miniszterelnök meghívására Bélatelepre utazott, hogy személyes megbeszélés alapján, véglegesen megállapodjanak a kormánybiztosság ügyében.

A Reggel úgy értesül, a vasárnapi késői esti órákban, hogy Bethlen és Rakovszky formálisan följelölték Bessenyeinek Budapest kormánybiztosságát, miután minden részletében letárgyalták azokat a föladatokat, amelyek megoldása az új kormánybiztosra vár. Így megbeszéltek a községi Bethlen-párt megalakításának sorrendjét és idejét, a kormánybiztos első, sürgős teendőit, szó volt a főváros zöldt pénzügyeiről is és azokról a lehetőségekről és csatlakozásokról, amelyekre Bethlen István budapesti zászlóbontásával egyidejűleg számít a kormány. A több, mint háromórás tárgyalás végül is azzal az eredménnyel végződött, hogy

Bessenyei vállalta a neki följelölt díszes és felelősségteljes állást

és így minden jel arra vall, hogy kinevezése már az e heti hivatalos lapban megjelenik.

## A nemzet és az ő napszámosai

Emlékeznek még Edus bácsira, Ujházi Edére, aki nagy magyar színész volt és hozzá uriember a javából, amint egylovasán döcögött a Vampetiesbe, felleghajtó kék köpenyében? És művészek voltak, a magyar színpad örökkévaló dicsőségei, egy gazdag, bőséges Magyarország kedvesei: Vizvári Gyula, Náday Ferenc, Hegyi Aranka, Láncki Ilka, Ivánfi Jenő, Ráthonyi Ákos, Fenyvessy Emil, hogy csak hamarjában néhány korhadat fakereszt fölírását betűzzük ki, de az élők közül Blaha Lujzáról, Jászai Mariról, Szaecsvayról, aztán Márkus Emiliáról, Hege-düs Gyuláról, Varsányi Irénről, Odry Árpádról, Szerémy Zoltánról, Tanay Frigyesről, Körmeny Jánosról se feledkezzünk meg, bocsánatot kérve azoktól, akiknek a neve kimaradt e díszes koszorúból. Ezek és mindazok, akiket egy illuzióból kifosztott, reménytelenül ödögő generáció a szívébe fogadott, ma is azok, akik voltak, magyar színészek, nemes tradíciók hordozói, számukra nincsenek konjunkturák, konkurenciák, inflációk, — verje meg az isten ezt a sok idegen szót! — számukra csak a színpad létezik, a szó zengése, csuklása, muzsikája, a szerep, amelybe zsenijük lelkét viszik bele. Minden reklám fölött állnak; az izetlen vásári láрма, amely csak megalázza, de soha föl nem emeli a művészt, borzalommal töltheti el őket. Magyar színész! e két szónak százsorszent értelme volt. A színpad, nemzeti nagyságunk idején is, magasztosabb, ünnepeyesebb, lélekemelőbb fogalom volt, mint bárhol a világon. Sehol úgy a színészt és a színészetet nem becsülték, ünnepeytek, istenítették, mint nálunk. Az igazi magyar színész, a legtisztább lélek és a legizsőbb hazafi! — írja Egressy Gábor és ebben nőtünk föl, akik most érkezünk el a férfikor nyarába. Mily kiégett, vigasztalan, lélekbe-markoló nyár is ez! A magyar közönség, a hűséges, áradozó, rekedtre éljenző, a tenyérét vörösre tapsoló, a konyhapézt, könyvet, szivart színházjegyre elspóroló, a nyomorúság testet és lelket ölé válságában senyved. Ó, nemzet napszámosai, most játszatok az ezüsthuru hegedűn, a képzelet szárnyán rö-püljete velünk egy boldogabb világba és kacagjatok, amíg a könnyetek kicsordul. Az új starok értelmetlenül vezék ezt a tragikus magyar életet. Inflációs színészek, inflációs nagyságok. Majd megjárják, mint ikertestvéreik a tőzsdei játékpapírok. Ők dollárban számítják a gázsit meg a föllépti díjakat. Európa legkoldusabb, legelárvultabb népének színészei! Amikor európai nevű magyar tudósok töpörtöt rágesálnak, az örökkévalósággal birkózó írók rongyosak, a publikum ugy él, amint hajdan a vicclapokban a diurnisták, az új starok milliárdokat préselnek ki a színházigazgatókból, amit persze majd a fölemelt jegyárakból akarnak behozni. Visszatetsző, ríktó és rikoltó ez a nagy színészkonjunktura, az általános elszegényedés szezonjában, a munkanélküliség, a bélisták és a krachok idején. Sem a múlt, sem a felmúlt, sőt nem is jelen tradícióiból nőtt ki ez a művészhez méltatlan üzletés mohóság. Csak tulkorán ne jöjjen a bójtje és ne azok lássák a kárát, akik törhetlenül magyarok és művészek, emberek, urak és dámák maradtak,

# Vázsonyi Vilmos és Ugron Gábor törvénytelennek tartják az újabb fővárosi adók kivetését

Nyilatkozatok a fővárosi tanács újabb adóterveiről

(A Reggel tudósítójától.) Nyilvánvaló, hogy a kurzusgazdálkodás a legsúlyosabb pénzügyi válságba sodorta a fővárost. Ebből a válságból a tanács úgy akarja kivezetni Budapestet, hogy a legképtelenebb adók kivetését tervezi. Az adózók ellen tervbe vett merényletről a következőket mondotta A Reggel munkatársának

Vázsonyi Vilmos:

Az 1924-es IV. törvények „a vármegyék és községek háztartásának rendezése” cím alatt többek közt a következőket mondja ki: Amennyiben a rendezett tanácsú városnak a saját jövedelméből, az általános adókból, az 1923-as XXXIII. törvények VII. szakaszában megengedett fogyasztási adóból, községi illetékekből és végül a községi pótdadóból nincs elegendő a költségvetésbe állított kiadásokra, úgy ezek a városok, különösen a törvényhatósági területek följogosítottak, hogy a hiányzó összegeket külön községi adók fizetésével fűdözhesék. A városoknak ilyen intézkedéséhez azonban a belügyminiszternek és a pénzügyminiszternek a hozzájárulása szükséges.

De ez a hozzájárulás csak úgy szerezhető meg, ha külön adó nem nehezíti az adózók túlterhelését.

A későbbi pontjaiban kimondja, hogy a rendezett tanácsú városoknak megfelelően kell alkalmazkodni a törvényhatósági joggal fölrüházott városoknak és Budapestnek az adóviszonyaihoz. Ezek szerint tehát nincs kizárva, hogy a városok új adókat léptethessenek életbe, bár nehezen képzelhető el, hogy a lakosság állami adókkal való megterhelése után újabb adóalapokkal szolgáltatás-

son. Ennek azonban a következő előfeltételei lennének: 1. Szabályszerűen megállapított költségvetés. Ez annyit jelent, hogy a pénzügyi egyensúlyt kiadások apasztásával kell elérni. 2. A belügyminiszter és a pénzügyminiszter hozzájárulása. 3. Az adózók túlterhelésének mellőzése. 4.

Törvényes és alkotmányos szervezet szavazza meg az új adókat.

Az 1920-as fővárosi törvény szerint

a közgyűlést helyettesítő tanács és a kormánybiztos nincsen följogosítva új adók megszavazására és életbe léptetésére.

Ezt a törvényt az 1924-es IV. törvények (a szanalás törvénye) sem változtatja meg. Amidőn a városoknak külön adóztatás jogát adja meg,

természetesen csak a városok törvényes képviselőinek adja meg ezt a jogot, azoknak a testületeknek, melyeknek törvény szerinti adóztatási joguk van.

Ha az 1920-as évi tilalmat az 1924. IV. törvények föl akarta volna oldani, akkor erről kifejezetten kellett volna rendelkeznie.

Ugron Gábor:

Kényszerhelyzetből kifolyólag

csak a legsürgősebb folyóügyek elintézésére van fölhatalmazása a tanácsnak az ex-lex tartama alatt.

Az azonban ez csak türt állapot,

tehát nem használható föl arra, hogy a polgárság nyakába újabb adókat zúdítsanak.

Legföljebb, ha szaporodtak a kiadások, a meglevő adóforrások fokozásához szabadna nyulni.

## Lantos Géza volt százados, egy tőzsdebizományos cég tisztviselője, öngyilkosságot követett el

Ismeretlen méreggel ölte meg magát. — Az öngyilkos lezárt, rejtélyes bucsuleveleket hagyott hátra

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután rejtélyes öngyilkosságot fedeztek föl a Rákóczi-úton. Lantos Géza volt százados, a Schotter és Politzer tőzsdebizományos cég tisztviselője megmérgezte magát. A negyvenhárom éves nyugalmazott százados évek óta lakott a Rákóczi-ut 47-es számú ház második emeletén. Gazdasszonya tartotta rendben kétszobás lakását. A volt százados nagyon szolid életet élt. Ugyszólván soha sem tért haza éjféli után. Szombaton vett észre rajta valami különösét a házvezetőnő.

— Fáj nagyon a szívem.

Csupán annyit mondott még szombaton, aztán kiadta a parancsot a házvezetőnőnek, aki vasárnap reggelenként misére szokott menni.

— Vasárnap reggel nem kell fölkelteni. Addig senkit se engedjen be hozzám, amíg én nem esengetek.

Szombaton egész este hiába várt rá a házvezetőnő. Lantos Géza csak reggel 5 óra felé jött haza. A szombati napot hivatalában, a Schotter és Politzer-cég Géza-utcai irodájában töltötte. A tőzsdebizományos cégnél látták, hogy a volt százados izgatottan több levelet írt. Lantos házvezetőnője délelben ment haza a templomból. Várt délutánig és csak akkor mert bemenni gazdája szobájába. Amint benyitott, borzalmas látvány tárult elébe. Levetkőzve, ijesztő arckifejezéssel, dult és szédobált párnák között ott feküdt a földön Lantos Géza. A házvezetőnő nem mert belépni a szobába. Kiszaladt ijedt sikoltással a szomszédokhoz. Nyomban rendőrrért mentek, aki értesítette a mentőket is. Lantos Géza akkor már halott volt. Asztalán különböző porok és törött üvegek heverték. A szoba teljesen föl volt dülva. Az ajtókilincsen egy összecsavart lepedő volt. Kisebb-nagyobb holmik szédobálva. Látszott, hogy

Lantos Géza a mérgeg bevétele után irtózatoss kinokat szenvedett s fájdalomában dulta föl a szobát.

Az asztalon a kivonult rendőri bizottság több levelet talált. Az egyik levél nyitva volt. A ho-

ritékon Rónai Miksa dr. ügyvéd címe állott. A levélben Lantos arra kéri az ügyvédet, hogy halálát tapintatosan tudassa a Mentzel-család férfitagjaival. A másik levél a Kereskedelmi Bank egyik igazgatójához volt címezve. A borítékon nyomtatékosan aláhuzva e sor: „Csak halálom után adják át!” Egy harmadik zárt levélben ez a címzés állott: „Lengyel titkár urnak, könyvszakértő, Rudolf-rakpart 9. szám”. E leveleken kívül több cédulát találtak a lakásban följegyzésekkel és üzenetekkel. Az öngyilkosság fölfedezése után azonnal értesítették Lantos Géza egyik főnökét, a Schotter és Politzer cég beltagját. Amikor a volt százados holttestét meglátta, elájult. Ma délelőtt vizsgálja meg a rendőrség a hátrahagyott leveleket és megkezdik a nyomozást a volt százados halála okának megállapítására.

## Harden érdekes ötlete a német-francia közeledés megvalósításáról

Páris, augusztus 9.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Harden Miksa, aki jelenleg itt időzik, beszélgetést folytatott egy párisi lap munkatársával a londoni konferenciáról és a német-francia kérdésről. Helyesebb lett volna — mondotta —, ha Páris közvetlenül tárgyal Berliannel és nem London közvetítésével, mert Anglia, melynek különben ellensége vagyok, nincs a kontinensen érdekelve. Franciaországot és Németországot viszont minden érdekük a kontinenshez fűzi.

Korunk egyetlen hatalmassága a nagytőke és a nehézipar,

amire döntő bizonyíték a nemzetközi nagytőke beavatkozása Londonban. Gazdasági törvényeken nem lehet politikai szerződésekkel erőszakot elkövetni. Németország fizetni fog, ha engedik, hogy gazdaságilag talpraálljon és megerősödjön. Harden ezután azt az eredeti gondolatot vetette föl, hogy

Franciaországnak és Németországnak közös kölesönkötvényeket kellene kiadniok,

melyek nagy értéket reprezentálnának a nemzetközi piacon. Később az érdekek kapcsolatából érzelmi közeledés fakadna.

## Részletfizetésre adunk

gyermekkoszt, átalakítható gyermekszék, gyermekágyat, kertli butorokat, vesszőből és gyékényből fonva, fából és vasból, elegánsan festve és fényezve, nyugágyat, kertli ernyőt és az összes kosárfarukot. HERMANN GYULA, MAGYAR KOSÁRFONO R. T. Főüzlet: V. Lipót-körút 15. (Vigszínházzal szembe). Tel.: 92-96. Fióküzlet: I. Horthy Miklós-ut 10-12. Telefon: József 86-77

## A német kormány aláírta a Jóvátételi Bizottsággal kötött megegyezést

London, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Herriot elutazása folytán támadt szünetet a német delegáció és a Jóvátételi Bizottság arra használta föl, hogy aláírják mindazokat a megállapodásokat a Jegybank, az ipari kötelezvények, vámok és zálogok ügyében, amelyek csak a Dawes-terv elfogadása után fogják életbelélni. A délután folyamán

Barthou, a Jóvátételi Bizottság elnöke tisztelegő látogatást tett a Ritz-szállóban Marx kancellárnál és Stresemann külügyminiszternél.

Este 7 órakor pedig a német födelegátusok keresték föl a Jóvátételi Bizottságot, hogy a megállapodásokról szóló jegyzőkönyveket aláírják. Ennek megtörténte után Barthou beszédet mondott, amelyben kifejezte azt a kívánságát, hogy a mostani megegyezés járuljon hozzá Németország és a Jóvátételi Bizottság viszonyának megjavításához. Marx kancellár azt válaszolta, hogy

ennek az okmányoknak aláírása a világbéke új korszakának kiindulópontja lesz.

Az aláírt jegyzőkönyveket Barthou nyomban megküldötte MacDonalddnak, mint a konferencia elnökének.

## Miniszter és képviselő afférja egy földvásárlás körül

Rácz János ki akar lépni az egységes pártból

(A Reggel tudósítójától.) Ismeretes a lapok tudósításaiból az az épületes földvásárlási história, amelynek középpontjában Rácz János, a mezővárosi kerület egységespárti képviselője áll. Amikor Vértés Vilmos István, volt mezővárosi képviselő megtudta a dolgot, följelentette nagyatádi Szabó István miniszternél, aki valóságban fölháborodott az eseten és nyomban érintkezésbe lépett Pesthy Pál igazságügyminiszterrel.

Az elmúlt héten döntött ebben az ügyben az Országos Földbirtokrendező Biróság elnöki tanácsa, amint ismeretes, olyképen, hogy nem engedélyezte a földvétel, mert az állam erre a 160 holdas birtokra elővásárlási joggal él. E határozat annál nagyobb föltűnést keltett, mert

Rácz János tudvalevően Tóth Jánosnak, az Országos Földbirtokrendező Biróság elnökének a veje. Az Országos Földbirtokrendező Biróság ülésén pedig maga Tóth János elnökölt.

Rácz Jánost módfelelt bántotta az Országos Földbirtokrendező Biróság döntése és ismét fölkereste az elmúlt napokban nagyatádi Szabó István minisztert, akinek szemrehányást tett azért, hogy ebben az aránylag egészen jelentéktelen ügyben annyira exponálta magát, hogy az Országos Földbirtokrendező Biróság kénytelen volt megsemmisíteni birtokvásárlását. A földművelésügyi miniszter meglehetősen ingerülten magyarázta meg Rácz Jánosnak, hogy ebben az ügyben azért kellett neki a legerélyesebben eljárnia, mert a földreform végrehajtása szempontjából

a gyanúnak még az árnyékát is távol akarja tartani magától.

Az izgatott vita után Rácz János meglehetősen földúlt hangulatban távozott vezérától. Kiszagdakörökben úgy tudják, hogy az ügy ezzel nincs még befejezve, mert Rácz János képviselő le akarja vonni az eset konzekvenciáit és nincs kizárva, hogy kilép az egységes pártból.

# Trocadero

Minden este  
a szenzációs  
megnyitó műsor

Kezdeté este 9 órakor

**B**utor, kedvező fizetési feltétel mellett, garantált jó minőségben! Tömör hálószobák. Ebédlő (dió) kompl. 5.600.000. Bükkfahálószoba 4.200.000. Szalongarnitúra (6 drb) 1.960.000. Uriszobák, klubgarnitúrák, konyhák, előszobák és vasbutorok  
Lányi, VI, Podmaniczky-utca 27. sz.  
(Teréz-körút sarok, Nyugatinál)  
Vidékre szakszerű csomagolás!

**OPERA ÉTTEREM**  
ÉS **VEZEKLŐ PINCE**

VI. ANDRÁSSY-UT 25. SZÁM

VEZETŐ **BUCSKY PÉTER** VENDEGLŐS ÉS SZAKÁCS

\*

A földros legszebb terraszsa  
A halászlét Bucsky Péter személyesen főzi

\*

A zenét a legkiválóbb művészek  
együttese szolgáltatja

Vigyázat!! Halat csak ott egyél, ahol sok fogy

# Haverda Mária

## társalkodónővel, meg tejcsarnokkal Nagytétényben

Fenyegető levelet kapott a titokzatos Jánossytól

(A Reggel tudósítójától.) Pusztán véletlen: egy hölgy, aki most ült át a villamosra a nagytétényi helyiérdekűről, nagy érdeklődéssel Bíró Lajos „Budapestiek” című novelláskötetét olvassa és a könyv külső lapján ezt a nevet pillant meg: *Vojtha*.

— Igen, tőle kaptam kölcsön — mondja —, gyakran jön hozzánk látogatóba... *Persze*.

Haverda Mariskához, aki ott lakik Nagytétényben.

A Mariska tegnap jött haza Szabadkáról.

### A végállomásnál

Nagytétény, Templom-utca 1. Néhány lépés a vicinális végállomásától. Vajjon végállomás? Ki mondhatja meg, hány és milyen állomása lehet még e regényes nő sorsának, amely egykor oly nagy szenzáció volt, hogy ma is élénk emlékeztetben él. A ház, amelyben lakik, földszintes, fehérre meszelt, vidéki kis épület, udvarán virágágyak, falusi virágokkal. Az utcai lakás könyvhaajtajából öreg svábasszony igazít. Az udvari lakás nyitott ajtaján kopogtatok. Dühös kis kutya ugrik rám, botomat szerényen a torkába tartom, mialatt közlöm az elősiető nővel, hogy *Haverda Mariskát keresem*.

— Azt hittem — mondja nevetős arccal —, valami jótékony adományért jön, gyűjtőivel. Gyakran keresnek ilyenek, tudják, hogy jó szívetem van.

Parányi szobán vezet át, konyha lehetett, most mint előszoba szerepel. A következő egy szoba a lakás, itt ültet le.

— Hát mégis csak rájöttem, hogy itt rejtőzködöm — mondja és egy skatulya Mirjam-cigaretta nyujt felém —, de meg ne írja, hogy milyen öreg lettem, mert akkor jaj magának!

Most már illik semmiregvennem. *Pontosan olyan most is, mint az egykori fényképeken, lapok illusztrációin. Csak a haja szürke. Nem ősz, csak szürke.*

Fiusan vágott divatos frizurája mintha puderral lenne szürkére behintve.

Sima háziruha van rajta, egybeszabott, rövid ujjal. Kék batizt, apró mintákkal. Nyakában vékony aranylánc; lábán áttetsző szürke harisnya, kivágott lakkeipő. Kedély és könnyűség derül kissé molett lényéről, ama híres idők kávéházi stílusa — mintha közben semmi sem történt volna. Etvágyas és melegszerű szája pompás fogsorral nevet, a jövő, a jólévő nő, akiben a pusztíthatatlan asszonyi frissességet és temperamentumot a 9 évi fegyház mintha — *konzerválta volna*. Meg kell mondanom, hogy

határozottan csinos

és kitűnő színben van.

— *Pedig a fiam — nevet — már vőlegény. Gépészmérnök lesz, most végez a műegyetemen.*

### Egy pohár tej

Könnyen és mulatságosan beszél.

— Eppen tegnap érkeztem vissza Szabadkáról. Hosszabb ideig voltam ott. A rokonság azt akarja, hogy ott telepedjek le. Meg hogy menjek férjhez. Majd bolond vagyok! Majd ott fogok élni a vidéken! Egész nap kintlenni a szőlőben, folyton szedni a gyümölcsöt, ott parasztnak kell lenni, az a szokás, ha még oly gazdagok is. Nem nekem való. Itt szeretek élni, *bejárhatok Pestre, színházba, a színpadra, ott vannak ismerőseim, társaságom*. Jobb nekem itt, független, szabad élet, ezt szeretem. *Ketten a Rózával, az ott kinn a Róza, nagyszerűen megéltünk*. Róza jó házból való lány, urilány, iskolákat végzett, nem aféle cseléd. Nagyon szeretik egymást, itt alszik velem, mindenhová jön velem, színházba, cukrászdába, a strandra, *mondjuk...*

a társalkodónóm.

hát persze, urizálni csak tud az ember.

— És miről társalognak?

— Hát mindenféléről — nevet —, aztán tudja,

tejcarnokom van, ebből élünk.

A biai főszolgabírótól kaptam iparendélyt, *rendes tejkereskedő vagyok*. Nem, itt nem kell semmiféle berendezés, megvannak a tejtermelőim, azok hozzák a tejet és megvannak a kuncsaftjaim, azok itt reggel sorbaállnak. Én magam mérem ki nekik, nem esik le az aranygyűrű az ujjamról. Nagyon szeretnek, mindenki tőlem akar tejet inni. Pestre is viszek tőlem tejet, a villamoson. Róza — kiált ki —, hozz egy pohár tejet, kínáljuk meg a vendéget, hadd lássa, hogy

a Haverda-tej valódi,

nem pancsolt lötyty, nem hamisítvány.

Ezt ezennel igazolom is.

— Hanem hát mért nem megy férjhez? — kérdezem.

— Ugye nem! Eppen most meg is kért egy ügyvéd, *gazdag ember*, de bizony én nem adom

a szabadságomat, majd hogy nekem akkor *kelljen ebédelni, amikor egy férfi szeszélye úgy kívánja!* Különb, még azok is elválnak, akik már régen összeházasodtak. Akivel csak találkoztam lenn Szabadkán is, régi barát-nőimmel, mind elváltak. *Hanem, tudja, hogy hogy szeretnek engem ott Szabadkán is!* A város házán rögtön elintézték az utleveleimet, egy hivatalnok, Dulics, azt mondja, emlékszem-e, velem táncolt lánykoromban Palicson. A mérsáros a legjobb húst mérte nekem, hogy jaj, a Haverda nagyságos asszonynak a legjobb, ami van. *Imádnak, tudja, a templom előtt egy fellábu koldusasszony a lábamat csókolta, hogy én milyen aranyos szívű vagyok és hogy az anyám milyen szívtelen volt... hát nem szídni kezdte az anyámat ott a templom előtt... s hogy az apám, a Haverda Bódi ügyvéd ur, hogy az is milyen aranyember volt.*

### És Vojtha?

— Azon a fényképen ott a falon, hogy *ki az a huszárfehadnagy? Vojtha*. Nagyon kedves emberem, kijár most is hozzám, gyakran jön látogatóba, *unokatestvérem ő nekem, akármit mondanak, hogy mi volt köztünk, az nem igaz*. Rokonam, unokatestvérem, ezért vagyunk jóban.

Ó Pesten egy kesárfonógyárban könyvelő.

Nem, az nem igaz, hogy itt lakik. A múltkor, hallom, itt egy társaságban megletszett neki egy fiatal özvegy, rögtön beleszeretett. A kilenc év alatt, amíg Mária-Nosztán voltam, nem találkoztam vele, de a jóbarátságunk megmaradt. Hogy, hogy éltem Mária-Nosztán? Mit mondjak,

ugy szerettem ott, hogy a végén már nem is igen akartam eljönni.

Negyven apáca kísért ki, mikor eljöttem, *most is gyakran elmegyek Mária-Nosztánra látogatóba... tudja, nekem seholye lehet rossz dolgom, tudja az ördög, én mindenbe belcaldlom magamat*. Mikor kijöttem és, 19-ben, azt se tudtam, hová menjek. *Nem volt lakásom és nagyon megzavart az a megváltozott, fölfordult világ, amelyet kilenc év után idekint találtam*. Bementem a Szántó-féle divatszalonba, a Kigyó-utca 2. szám alatt, ott dolgoztam azelőtt, új toaletteket kellett rendelnem. Rémesen megörültek nekem, ők ajánlották föl, hogy van itt Nagytétényben egy villájuk, lakjam ott, amíg nem kapok más lakást. Így megszerettem Nagytétényt, ezért jöttem vissza Szabadkáról, itt kaptam ezt a kis lyukat, de a konyhából előszobát csináltam, az ember egy kis lyukban is urizálhat, nem igaz?

### Csak Jánossyt soha ne lássam!

Amikor Jánossyt felől kérdezem, hirtelen gyanakodó lesz, közlékenységét lefogja. Egy percig úgy néz, mintha detektív lennék.

— Mit tud róla — kérdezi halkán, szinte suttogva, bizonyos *ijedelemmel* — mondja, nem halt meg? *Egyszer azt hallottam, hogy meghalt, isten bocsássa meg, egész megkönnyebbültem*. Közönséges alak, *bosszuálló*, jaj, csak soha ne lássam, a nevét se hozza velem össze, még szerelmem sem akarok együtt vele.

— Hát ha úgy szerette magát, miért állna bosszút?

— *Mert a szerelem olyan, ha nem hallgatják meg, akkor bosszúvá változik*. Rémes alak, harmincféleképpen is vallott, hol így, hol úgy. Hát ha csak szeretett és nem gyűlölt, akkor, *tegyük föl, hogy bűnös voltam, miért kevert bele engem abba a tragédiába*.

## Értesítés!

Hogy a t. közönség fehérneműszükségletének beszerzését lehetővé tegyük, elsőrangú gyártmányainkat

### férfi- és női fehérneműket

zsefr-, vászon- és sifonárukat elismert olcsó

eredeti gyári áron

### kedvező fizetési feltételekkel

boesátjuk t. vevőinknek rendelkezésére. Tesszük ezt azért, hogy a t. közönség ne kényszerüljön az ügy-nökök közvetítésével részleányleteket kötni, ahol a magas felár és ügynöki jutalék a vevőket súlyosan terheli. Semmi nem ügynökünk nincs. Főberleti lakással bíró egyének, valamint köztisztviselők és hitelképes egyének vehetik kedvezményeinket igénybe.

### „Vesta“ fehérneműgyár

állami és városi alkalmazottak szerződéses szállítója  
Központ: VIII, Múzeum-körut 2

Mert gyűlölt, azért kellett kilenc évet ülnöm és most is gyűlöl.

Mikor elmondom, Jánossy Aladáról csak annyit tudunk, hogy a váci fegyházból 1917 május 9-én szabadult. Pozsonyban katonai szolgálatra jelentkezett, a háboruban megsebesült, 18-ban a pozsonyi kórházban ápolták, majd Pozsonyban Ossy Alfréd álnév alatt élt, verseket, novellákat írt az ottani lapokba, később megházasodott, elvett egy tanítónőt, akivel állítólag visszaköltözött Magyarországra, de hogy hová, nem tudják — erre elkomorul a vig Haverda és megint suttogva, félösen beszél.

— Hát megmondom,

Szabadkán levelet kaptam tőle.

Néhány nappal ezelőtt. Az volt aláírva, *Ossy Alfréd, Pozsonyból* vagy *Sopronból* írt, nem tudom biztosan, de a postabélyegzőn Budapest volt, itt adta vagy adatta föl.

Azt írta ez a rémes ember, hogy ebben az életben még találkozni kell velem, még valamit el kell intéznie velem és ne merjem megakadályozni a találkozást, mert akkor jaj lesz nekem.

Nagyon megijedtem, a rendőrségre akartam vinni a levelet, de aztán letettem erről, mert a rokonaimnak se mertem megmutatni. *Mit gondol, föl fog ez az ember keresni? Jaj, nagyon bosszuálló*.

Már attól tartok, nehéz lesz megnyugtatni, de nem volna az igazi Haverda Mariska, ha a következő percekben már nem nevetne megint egész fogsorral, piros, husos arcának egész, könnyű jókedvével. Mert hiszen ő maga mondta, tudja az ördög, *mindenbe beletalálja magát...*

## Az Atlantica csekktolvaja egy kis színésznővel nyaralt a Lidón

(A Reggel tudósítójától.) A múlt héten az Atlantica Trust igazgatósága följelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, hogy a részvénytársaság pénztárából ezeregyszáz dollár értékű amerikai csekket elcsikkasztott. A házi nyomozás már akkor kiderítette, hogy a tettes csak Abel Andor lehet, az intézet egyik fiatal tisztviselője, akinek épp a reszortjába tartozott az idegenvalutájú csekkek kezelése. Ugyanis, mikor a Magyar-Olasz Banknál eljártak, hogy vajjon ki váltotta be a szobanforgó csekket, a bank devizaosztálya kijelentette, hogy az általa régtóta ismert Abel Andor járt náluk emiatt. Abel ezidei szabadságát az olasz Lidón töltötte egy budapesti kis színésznő társaságában. Tekintettel arra, hogy a fiatalember gazdag családból származik, függőben tartották addig a följelentést, amíg szabadságának lejáratával jelentkezni kellett volna az Atlantica Trust irodájában. Pénteken valóban Budapestre érkezett Abel, de pár órái itt tartózkodás után tovább utazott. Ugy látszik, családja nem vállalta ügyeinek a rendezését. A budapesti rendőrség sürgönyileg értesítette a határállomásokat, hogy szökése közben tartóztassa föl az Atlantica Trust sikkasztó tisztviselőjét. Még nem érkezett értesítés, vajjon sikerült-e Abel valamelyik határállomáson megfogni.

## Anglia a Ruhr-megszállást jogtalannak, a kiűritést szükségesnek tartja

London, augusztus 10.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Lord Creve kijelentette, hogy

a Ruhr-kérdés a konferencia egyetlen megoldatlan problémája,

de ebbe az angol kormány nem akar beavatkozni. Angol fölfogás szerint

ennek letárgyalása a német, francia és belga miniszterelnökökre tartozik,

ámbar most is hangsúlyozza a kormányt, azt az álláspontját, hogy

a Ruhr-vidék katonai megszállására jogi alap nem volt.

Epp ezért az angol kormány boldogan üdvözlözné az érdekelteknél azt az elhatározását, amely ezt a jogtalan állapotot megszünteti és a Ruhr-vidéket Németországnak visszaadja.

LEGIZLESESEBB, LEGFINOMABB

## KÖNYVKÖTÉSZET

RADÓ OLGA

KÖNYVKÖTÉSZETI MŰTEREM

IV, MUZEUM-KÖRUT

13

Vállalja egész könyvtárak, díszművek, egyszerű könyvek kötését is

# HIREK

## Testvériség

Irtá: Telkes Béla

**Kicsordult Abel vére... Kain ott állt...  
Egymásra néztek... Egy perc volt csupán  
És ugyanegy szó kelt kettőjük ajkán:  
„Testvér!” És csend lön egy szó után.**

**Ismeritek e szót, e szörnyű kérdést?  
S e csöndet, melyből nem szólt felelet?  
Örök váddá lön ott a néma hulla:  
„En sohse bántam volna így veled!”**

**Látjátok a holttest mellett az élő?  
Amint rémülni és remegni kezd!  
Örök bünbánat kinjával szívében...  
„Nem ezt akartam, testvér, óh, nem ezt!”**

**S halljátok-e a titkos, nagy sirámot:  
Mit ér a köny, a megbánás mit ér?  
Késő! A szívbe vissza sohse folyhat,  
Amely belőle kiomlott, a vér!**

**Óh, hány évezred zajlott el azóta  
S hányszor hull Abel vére egyre még!  
S hányszor rémül föl Kain — egyre későn  
Véred hullásán, szent Testvériségi!**

## Miért ujult ki az irodalmi harc Ady Endre körül?

Krúdy Gyula nyilatkozata A Reggel-nél

(A Reggel tudósítójától.) Az elmúlt héten Herceg Ferenc egy méltán kincs föltűnést költő élke után: ismét lángolóbban az őt esztendője avó tűz Ady Endre költészetét körül. Szinte váratlanul ütött ki a harc az irodalom nyárián esős berkeiben. Ismét fölvonultak az Ady-ellenes irodalmi pártok és a holt költőt alaposan megtépták. Természetesen ugyanakkor az Ady-költészetnek is akadtak védelmezői. Megszóltal ebben a kérdésben Rákosi Jenő és Szabó Dezső. A Reggel tudósítója érdekesnek vélte megkérdezni az Ady-kérdésben Krúdy Gyulát, aki tudvalevően barátja volt a költőnek és aki az utóbbi öt esztendő politikai és irodalmi herce-hurcát margitszigeti magányából esőndesen szemlélte. Krúdy Gyula a következőket mondotta:

— Az irodalmi csodabogarakat gyűjtők még jól emlékszenek arra a költői versengésre, amelynek végeztével Duk-duk Bandinak nevezték el Ady Endrét.

Azóta volt sok neve már a költőnek, emlegettek fogcsikorgatva vagy áhitattal, káromolták érdemén alul vagy magasztalták érdemén fölül, megtették beszámíthatatlan beteg embernek és szent mártírnak, hozzádörgölte kapuját a bőgő korteshang és ugyanakkor megilletődve vette kezébe öreg és fiatal magyar intelligencia, vidéki diákok összepofozkodtak miatta és országos elismerés karosszékeiben üldögélő irodalmi férfiak mondogattak lesújtó vagy fölemelő ítéletet a hosszuhajú fiatalember fölött, aki darab időre fölbontott itt minden régi rendet, tiszteletreméltó szokást, irodalmi összhangot. És még akkor sem tudta az acatallan néző, mindennapi szürke figyelmezője az irodalmi eseményeknek, hogy mi az igazság e lármás, nagy garral mutakozó fiatalember körül, amikor már jóformán minden irodalmi kisbíró vagy országbíró elmondta a maga véleményét az egykori Duk-duk Bandi fölött.

És azóta is csak a könyvkereskedők boltjaiban alakult ki a határozott közvélemény: — Ady Endre az egyetlen magyar író, akinek könyveit manapság is vásárolja a közönség a könyvüzletekben, mégpedig olyan bőségesen folyik ez a vásár, amilyen a boldog béke éveiben is ritkaság volt.

### Miért szólnak a lármadobok?

— Hiszen ha nem egy holt költőről volna szó, talán a közönség is gyanakodóbb volna ama lármadobokkal szemben, amelyek éppen olyan harcias kedvvel perdülnek meg a költő elmevetelének ötödik esztendejében, mint akár életében, amikor beteg, fáradozva vonta éveit. A közönség gondolhatja összeesküvésre, cimboráskodásra a költő ellen vagy a költő mellett, de egy halottal nem lehet semmiféle viszonyt föntartani, miután még végrendelet sem maradt utána, amely végrendeletben barátai között osztotta volna ki ma már fölbecsülhetetlen javait.

Ady óta nem jött új érték a magyar költészetben

A holt költő megmérve a másvilági és a földi mérlegeken, olyan aranytartalmat pro-

**BRILLIÁNSOKAT** Gyöngyöket, régi-  
drágab-  
ban vessz. Székely Emil Király-utca 51. Telefon.  
(Teréz-templommal szemben)

dukál: amennyi arany nem mutatkozott utána senkiben Magyarországon.

Hiszen jöttek költők ő utána is bőségesen. Az új politikának, az új „nemzeti építkezésnek” éppen úgy szüksége lett volna költőkre, mint szüksége volt népszónokokra. Sajnos, a népszónokokból hamarosan kiábrándultak hallgatóik; a költők, — az új irányok, váratlan eszmék költői jóval tovább tartogatták magukat a felszínen.

Most aztán öt esztendő távlatából visszanezve: úgy nézzük, hogy a költők is elmúltak, mint a népszónokok e szerencsétlen alapításban: egyetlen valódi értéket nem hozott létre e korszak, amely értékről valaha is megemlékezhetnénk. Az ugynevezett ellenforradalom ötödik évében megint csak a százszor elátkozott Duk-duk Bandi érdeklő a közönséget a maga egyedülvalóságában, versenyen kívül.

### Mi lesz a kurzus íróival?

Lehetséges, hogy a politikában maradnak bizonyos nyomok a tünező, fölfordult korszak után, de azt már most pontosan megállapíthatjuk, hogy az irodalomban még csak egy vakondokturásznyi utjelző sem mutatja ezen az országúton, hogy erre tulajdonképpen írónak és költőnek is kellett volna járni.

Egy szomorú, búgató ásitás vagy a „feszítsd meg!”-et bömbölő, öblös hangja minden emlékünk e korszak irodalmából.

Szerencsétlenek azok a fiatal írók, akik most kezdtek meg pályájukat és ellévelyedtek az ingoványon, de ők még idővel csak segíthetnek magukon, a fiatalság tudja elfelejteni a kába reményeket.

De igazán sajnálatraméltók azok az írók, akik érett életkorukban, bizonyos tiszteletreméltó mutttal a hátuk mögött és fejük körül ama fényességekkel, amelyeket a régi jó világ pazarul ajándékozott kedves íróinak: megfellekedtek magukról, a szívükben hordott ideálokról, arról a nemességről, amely szinte együtt járt valaha az írói mesterséggel. Ezek, szegények, bizony már aligha jöhetnek át a közelgő új világra, még ha akárhogy megtagadják a mostanit. Elcsuszáltak, megbuktak, pedig nemrég már érhető volt a közöttük valaminek. Belekerülnek abba a lomárba, ahová majd nemsokára ennek a korszaknak megkopott színházi díszleteit, díratból kiment komédiáit bocsátják.

### Most már a közönség itélt Ady fölött

— Akárhogy nézegetem a dolgokat: végeredményében nem tudok mást választani kérdésemre, mint azt, hogy az irodalomba nem jöttek új értékek a régiek, így Ady Endre óta sem. Ez a magyarázata annak az Ady körül keletkezett harcnak, amely váratlanul kiújult — talán nagyobb hevvel, mint valaha.

A harcosok azonban már elkéstek. Az olvasóközönségnek öt esztendőnyi időt adtak arra, hogy tisztába jöjjön bizonyos irodalmi kérdésekkel, így: Ady Endrével is. Most már félre-  
verhetik a harangot.

Tudják az olvasók, hogy vak tüzilárma...

— Apponyi Albert gróf kilép passzivitásából. Apponyi Albert gróf a jövő hónapban beszámolót mond Jászberényben. Több mint féleve, hogy Apponyi nem hallatta szavát, amely mindenkor jelentős eseménye volt a magyar politikának. Erre a passzivitásra azért határozta el magát a kiváló államférfi, mert kritikájával az állásfoglalásával nem akarta azokat a küzdelmeket megnehezíteni, amelyeket a kormány a külföldi kölesön érdekében vívott itthon és külföldön. Most, hogy a kölesön sorsa eldőlt, Apponyi elérkezettnek látja az időt, hogy a politika újabb fejleményeiről elmondja véleményét. Az ország érdeklődéssel néz a jászberényi beszámoló elé, amely kétségkívül megteremkenyítő hatással lesz a magyar közéletre és hatásos nyitánya lesz az ősszel meginduló politikai harcoknak.

— Izgalmas életmentés a Dunán. Szombat délután — mint a lapok közölték — Boguszláv Amália 17 éves urilány, öngyilkossági szándékkal, a Gellérthegy lábánál a Dunába vetette magát. A parton nagy tömeg gyűlt össze, de senki sem sietett a habokkal küzdő fiatal lány megmentésére. De épp akkor ment arra egy fiatal, bátor sportsmann: Purtyly Mihály, aki gondolkodás nélkül, fölsőruháját lerántva magáról, a lány után ugrott. Lenn a vízben formális küzdelem fejlődött ki a már-már elmerülő leány és az életmentő fiatalember között. Boguszláv Amália — meg akart halni — minduntalan eltasztotta magától Purtylyt, de végül is a félig alélt lányt sikerült mentőjének a partig vonszolnia, ahol az önfeláldozásra kész fiatalembert ovációban részesítették. Szombat este pedig sport-társai a Duna Club-ban köszöntötték Purtyly Mihályt.

— Gróf Monte Christo. — A teljes film az Uránidban 5. 38 és 10.10 órakor.

— Könyvelési és adóügyi reklám a közgazdasági oldalon!

**SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM**

Budapest legszebb klimatikus, diétás gyógyinté-  
zete. Subalpin klíma, a tenger színe fölött 450 m.  
magasságban. Napidíj (szoba, napi ötszöri diétás  
étkezés, gyógykezelés stb. inclusive) 14 aranykorona  
Telefon 195-91

— Az orosz szovjet kereskedői vasárnap éjszaka elutaztak Budapestre. Megírták a lapok, hogy a szovjet megbízásából két odesszai kereskedő: Kapelner Vilmos és Spirák Jaques Budapestre érkeztek, itt háromnapos tartózkodási engedélyt kaptak, hogy gyárainkban főleg gépipari bevásárlásokat bonyolítsanak le. A kereskedők valóban nagyobb üzleteket kötöttek le és vasárnap éjszaka visszatartak Odesszába.

— Letartóztatott textilcsempészek. Nagyarányú csempészési ügyet lepleztek le a múlt hét végén a budapesti pénzügyigazgatóságnál. A vámörög tetten ért két kereskedőt, akik nagymennyiségű gyapjún- és fonalárnt, valamint konfekcionált női átmeneti kabátokat akartak vám-külföldre csempészni. Az egyik Zafir Kálmán szatmári kereskedő, a másik pedig Schwarz Mór aradi illetőségű budapesti lakos akkor került a fináncok kezére, amidőn huszmillió korona értékű posztóárnt csempészték Bécsből Budapestre és innen vasúton Szatmárra akarták szállítani. A pénzügyigazgatóság eljárást indított ellenük, amelynek során gyanúkok merültek föl arra, hogy a két kereskedő közel két esztendeje üzletszerűen folytatta a textilárnt csempészését. A vámjövédéki kihágási eljárás során több százmillió korona bírság biztosítékot kellett volna lefizetniük. A kijelentették, hogy ilyen nagy pénzüsszeggel nem rendelkeznek s azt állították, hogy teljesen vagyontalanok. Persze, a pénzügyigazgatóság aztán épp ezen védekezésük eredményeként mind a két kereskedőt letartóztatta azzal a megokolással, hogy saját bemozdásuk szerint vagyontalanok és mert külföldi honosak, alaposan tartani lehet attól, hogy az eljárás alatt megszöknek. A pénzügyi hatóság vasárnap délelőtt át-kísértette a beismerésben levő csempészeket az ügyészség Markó-utcai fogházába és ügyüket legközelebb tárgyalásra tűzi ki a büntetőtörvényszék jövédéki kihágási ügyekben itélkező tanácsa.

— Az elkobzott emigrációs könyvek szerzői ellen eljárást indít az ügyészség. A budapesti ügyészségen, amint ismeretes, eljárást indítottak gróf Károlyi Mihály külföldön megjelent „Egy egész világ ellen” című munkája miatt. A könyvtől megvonták a postai szállítási jogát és az ország területén levő valamennyi példány elkobzását rendelték el. Ugyanilyen eljárás alá vonták a „Vallomások könyve” című memoár és Böhm Vilmos volt népbiztos „Két forradalom tüzeiben” című könyvét is. Az összes lefoglalt könyvpéldányokat átkötözve és lepecsételve az ügyészségre szállították, ahol az ügy referenséül dr. Miskolcsey Ágost ügyészt rendelték ki. Az ügyész a könyvek átolvasása után indítványt szerkeszt arról, hogy a könyvek szerzői ellen a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett büncselekmények címén a rendtörvény szerint folytatják le, távollétükben is, a bünvádi eljárást. A Weltner Jakab ellen megindított bünpörben azt a hírt közölték a lapok, hogy az ügyészség a múlt hét végére elkészíti Weltner ellen a vádiratot. Egész illetékes helyen szerzett értesüléseink szerint a vádirat még nem készült el, sőt még abban a kérdésben sincs döntés, hogy az ügyészség egyáltalán ad-e vádiratot.

Jónás Zsigmond műépítész, mint férj, a maga és ujszülött fia, Ernő nevében; Földiák Vilmos és neje, szül. Reimann, mint szülők; özv. Pécsi Józsefné, mint nagyanya; dr. Földiák Frigyes, Alice, férj. dr. Fazekas Oszkárné, Lilly, özv. Glück Miksáné, mint testvérek, úgy a maguk, mint a sógorok, sógornők, az egész gyász-sújtott rokonság és szerető barátok nevében mély fájdalomtól megtörtén tudatják, hogy az angyali szívjóságu hitvestárs, mindnyájuk bálványozott kincse,

## Jónás Zsigmondné szül. Földiák Erna

f. hó 9-én, drága életének 32-ik, boldog házasságának 7-ik évében hirtelen elhunyt.

Gyermekének életet adva, leghőbb vágyának teljesülését csak percekkel élhette tul.

Felvedhetlen halottunkat e hó 11-én, hétfőn délelőtt 11 órakor a rákoskereszturi temető halottasházából kísérik utolsó útjára.

Külön villamoskocsik a Rókus-kórháztól délelőtt 10 órakor indulnak.

— Ugyan kérlek, te zokon veszed a lapoktól, hogy oldalakat pazarolnak eseményekre, országos és világeseményekre, amelyek tíz vagy öt év előtt történtek? Azt mondod, neked ne magyarázzák, hogy mi volt a *kunbélizmus*, amikor a saját bőrödön próbáltad ki és ne irják le újra azt a magasztos pillanatot, amikor *Friedrich Pista átvette a haza sorsának intézését*, mert te ott állottál a Várban, a miniszterelnökségi palota erkélye alatt és hallottad, amikor a jogforrás bugyburékolni, zuhogni, habzani kezdett. Nincs igazad, testvér. Először, ha nem jubilálnának ilyen hevesen, még elfelejthetné az ország azokat a szép idöket, amikor *Friedrich XIV. István* a székere ütve, azt mondhatta: *Az állam én vagyok*. Másodszor, ha nem tíz és öt év előtti idökről elmélkedne a sajtó, úgy akarva, nem akarva, a mai helyzetről kellene írnia. A ma büneiről, a ma nyomoráról, a ma fájdalmaról pedig destruktívó megemlékezni. Ezért inkább történelmi távlatból nézik az újságok az eseményeket és így, ha megéred, *tíz, vagy talán már öt év múltán, megtudod, részletesen és őszintén, mi történt Magyarországon az Ur 1924. esztendőjében*. Minek sietni? Aki lassan jár, tovább ér. Vagy semmit sem ér?

— Magyar szélhámos Lipcsében. A lipcsei magyar konzulátustól érdekes megkeresés érkezett vasárnap a budapesti főkapitányságra. A megkeresésben a lipcsei magyar konzulátus elmondja, hogy a konzulátuson augusztus 1-én megjelent egy *Hren András* nevű ember, aki mint magyar műfestő mutatkozott be és közölte a konzullal, hogy két nappal Lipcsébe való megérkezése előtt a szerb külügyminiszter ellen politikai merényletet követett el és ezért Ausztrián keresztül Németországba menekült. Kérte a konzult, hogy fogadja védelmébe és állítson ki részére utazási engedélyt Berlinbe. A konzulátuson hazugságnak tartották Hren András előadását, mert ha a merényletet valóban elkövete volna, az egész világ tudna már róla. Az utazási engedélyt éppen ezért nem is adták meg neki, hanem az ottani rendőrség őrizetére bízták. Egy nappal később megjelent a konzulátuson *Rothenstein Jakob* lipcsei kereskedő, aki panaszt emelt, hogy Hren András tőle egy 150 arany márkáról szóló csekket csalt ki és távozásakor még a kereskedő fölső táskáját is magával vitte. A lipcsei magyar konzulátus közli megkeresésében azt a gyanút, hogy Hren nem politikai merénylet, hanem más, valószínűleg itt Magyarországon elkövett csalások miatt szökött Németországba. A rendőrség Hren András előéletét illetően megindította a nyomozást. Hren a lipcsei magyar konzulátuson azt állította, hogy *Jankovich-Bésán* gróf somogy megyei birtokának volt a jószágkormányzója.

— Borzalmas villamosgázolás Kőbányán. Vasárnap este borzalmas villamoszerencsétlenség történt Kőbányán. A Liget-téren elgázolta a 26-os villamos *Kardos Istvánnét*. A mentőket hívták ki először a balesethez, de az orvosok nem tudtak hozzáférni a szerencsétlen áldozathoz, mert a villamos életmentő deszkája roncsként maga alá szorította a kislódó asszonyt. Végül is a tüzoltókat hívták segítségül, akik fölemelték a villamoskocsit és csak így tudták kiemelni alóla *Kardos Istvánnét*, aki azonban akkorra már kiszervekedett. A villamoskocsi vezetőjét előállították a rendőrségre.

— Türr István születésének századik évfordulója. A főváros közönsége vasárnap délelőtt ünnepelte a kerepesi temetőben Türr István születésének századik évfordulóját. Az ünnepségen megjelent az olasz követség valamennyi tagja, élükön gróf *Durrini* követtel. A magyar baptisták *Piquatelli* herceg vezetése alatt jelentek meg a sírnál. Mintán a honvédezenekar eljátszotta a Szózatot, *Folkusházy Lajos* alpolgármester megemlékezett Türr István érdemeiről. Az emlékbeszéd után *Durrini* követ fölolvasta *Mussolini* és *Giordio* olasz hadügyminiszter táviratát és megkoszorúta a hős tábornok sírját. Az ünnepély az olasz és magyar himnusz eljátszásával ért véget.

— Szabályrendelet a hatósági eselédközvetítőiről. A főváros közigazgatási ügyosztálya szabályrendelet-tervezetet készített arról, hogy háztartásbeli alkalmazottak közvetítésével csak hatósági intézetek foglalkozhatnak. A szabályrendelet, amely senkit sem foszt meg szerzett jogától, kimondta, hogy husznál többben nem gyakorolhatnak közvetítő-ípart. Hatósági közvetítők, továbbá emberbaráti egyesületek által fűntartott közvetítők korlátlan számban állíthatók föl. A közvetítési díjat a fizetés 10 százalékában fogják megállapítani. Elbocsátás nélkül távozott alkalmazottaknak nem szabad más helyet közvetíteni.

**DIVAT ÉS TEXTILÁRU**  
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG  
**Részletáruháza**  
Budapest VII, Dohány-utca 68. szám  
(New York-palotával szemben)  
Telefon: József 143-50

Ajánlja dusan fölszerelt raktárát:  
kombinék, uri és női divatcikkék, szüvetek,  
vásznak, uri és női cipők

**Kedvező részletfizetés**

## A főváros pinkaellenőröket küld a kaszinókba

A „játékjövédelmi ellenőrök“ a pinkán kívül a krupió jövédelmét is ellenőrzik. — Új büntetőeljárás a hivatásos kártyások ellen

(A Reggel tudósítójától.) A fővárosi kaszinókban és klubokban ősztől új rend lép életbe.

A játékasztaloknál hatósági közeg fog ülni, aki a pinkabevételeket ellenőrzi.

A kaszinók képe mindenestre megváltozik: a játéköllyel, krupió és zsetonos mögött egy karosszék kis asztalkával, nyilván ez lesz a figyelemfelkeltő a hatósági kiküldöttnek, akinek első megjelenése csak nálunk jelent majd különösebb újságot, nem úgy, mint a franciaországi fürdőhelyeken, ahol az adóellenőr mellett ott van az inspekciós rendőrközeg is. A főváros ugyanis most szervezi meg teljes egészében, kerületenként a forgalmi adóellenőri intézményt, a forgalmi adóellenőrök mellett fognak működni az ugynevezett

játékjövédelmi ellenőrök.

Nagy gondot okoz Sipőcéknak a játékjövédelmi ellenőrök megfelelő létszámának a megállapítása. Ezt is kerületenként állapítják meg. Legtöbb ellenőrre lesz szükség a VII. kerületben, mert itt magában több játékasztal van, mint a többi kerületekben együttvéve. A játékelőőrök a kaszinói élet rendes napi programjához igazodnak, akár mint a mulatóhelyeken, színházakban a rendőrtisztviselők. A játékelőőröknek ketős ellenőrző kötelességük lesz. Elsősorban ellenőrizni fogják

a pinkába befolyó jövédelmeket,

másodsorban ellenőrizni fogják

a krupiók, a játékalmozottak keresetét.

A játékelőőröknek különösen a krupiójövédelmek megfelelő megadóztatása körül jut majd fontosabb szerep. Az adóztatást a klubok pinkái eddig sem kerülték el, az új rendszer nem sokkal fog több adóötletet terenteni a pinkajövédelmekből, de ami a krupiók megadóztatásából fog befolyjni, az egy egészen új adóbevételi forrást jelent az államnak és a fővárosnak. Budapesten körülbelül kétszázra tehető azoknak az alkalmazottaknak a száma, akik naponként a játék körüli borraivalékból élnek. Ezek eddig az adóztatást vagy teljesen elkerülték vagy olyan nevésségen csekély összeget fizettek adóban, amely megközelítőleg sem állott arányban a jövédelmükkel. Budapesten több olyan krupió, sőt egyszerű zsetonos is van, aki

naponként minden komolyabb fáradság nélkül megkeresi a maga millióját.

A játékelőőrök a klubok játékalmozottairól kimutatásokat fognak vezetni, amelyben pontosan nyilvántartják a napi jövédelmeket.

A játékelőri intézmény előreláthatólag szeptember hónapban fog életbelépni.

A játékelőőröket azokból a volt fővárosi tisztviselők közül fogják kinevezni, akik a múlt években, mint létszámfölszámítottak, B-listára kerültek. Az új állásokért máris nagy versengés folyik, mert a fővárosnál mégis csak több a B-listás tisztviselők száma, mint amennyi adóellenőrt kíván majd az új rend. A főváros pénzügyi osztálya egyébként már a nyár fo-

lyamán kipróbálta a pinkaellenőrzésnek ezt az új módját két olyan balatonmenti fiókklubban, amelyeknek anyaintézetei Budapesten vannak. Az a két kaszinó a balatoni nyári helyisége pinkabevételei után is adózik a fővárosnak. A pénzügyi érdekek megóvásán kívül a rendőrség is ellenőrzése alá veszi a kaszinókat. Gyakoribb razziaikkal óhajtja a játék szertelen tulajdonságait megakadályozni. A rendőrség kártyaellenőrző detektívcsoportját rövidesen kiegészítik és e nagy fölkészültség elsősorban Budapest elszaporodott üzletszerű kártyásainak

professzionátus játékosainak

szól, akik az utóbbi idökben egyes klubokban erősen befészkeltek magukat. A rendőrség a megfelelő foglalkozással nem bíró klubtagok ellen radikálisan fog eljárni, a kaszinók krupióiról, fizetett játékmestereiről és játéköllyeiről és egyéb alkalmazottairól nyilvántartást fog vezetni és ezekre nézve meg fogja állapítani az időnkénti rendőri jelentkezési kötelezettséget.

A belügyminiszteriumban is most készül a hazárdjáték elleni rendelet új szabályozása. A rendelet lényegesen megszigorítja az eddigi joggyakorlatot. A legfontosabb újítás az, hogy a tettenért tiltott hazárdjátékosokat a rendelet értelmében

nemcsak pénz-, de szabadságvesztési büntetéssel is sújthatja az illetékes bíróság.

A visszaesőket, akiknek nincs rendes foglalkozásuk, a földállítandó dologházba utalják. Szabadságvesztési büntetést mérhet ki a bíróság mindazokra az egyénekre, akik a kártyaszervezetektől vagyonszerzésre használják föl, akik játékházak tulajdonosai, bérlői, albérlői, akik az ugynevezett pinkából részesednek. Ez a szabályrendelet szeptember első felében jelenik meg és kihirdetése után életbelép.

— Csalás a köztisztviselők fogyasztási szövetségében. Az utóbbi hónapokban rengeteg följelentés érkezett a főkapitányságra egy állítólagos igazgató ellen, aki hisztérien emberektől olcsó élelmiszerek beszerzésére kisebb-nagyobb összegeket csalt ki és aztán többé nem jelentkezik. A fiatal ember legtöbbször vadidegen lakásokba állított be. Doktor *Kutinak*, másutt *Skultéti* doktornak és gyakran mint doktor *Gréti* szövetségi igazgató mutatkozott be. Ismeretlen emberek nevére mondtotta be, mint akiket keres és mindig alkalmas és módos lett arra, hogy elmondhassa azt, hogy ő mint szövetségi igazgató a napi árnlál jóval olcsóbban tud különböző élelmiszereket beszerezni és előkelő gesztussal följelentette szolgálatait, kísértőt kért, hogy gyanút ne keltsen, átvette a pénzt az ígért élelmiszerekre és elindult egyszer egy inassal, mászszor egy cselédleánnyal, akik elől ügyesen megszökött. Sokszáz millióra rug már a kár, amit a rendőrségen bejelentettek, mert amióta az élelmiszerek ára oly magasra szökött, napról-napra újabb és újabb csalásokat követhetett el olcsó élelmiszerek ígéréssel a fogyasztási szövetségeket nevében. A csaló még most is garázdálkodik és ha valahol jelentkezik, át kell adni őt a legközelebbi rendőrnök.

— A nemzetközi esperanto-kongresszus ünnepi ülése. Bécsből jelentik a Reggelnek: Háromnapi megfeszített tanácskozás után vasárnap pihenőnapja volt a kongresszusnak. Az egyes csoportok nem ülészttek, ehelyett a kongresszus valamennyi küldöttje a Konzert-haus nagytermében ünnepi ülésre gyűlt össze, amelyen *Hainisch* szövetségi elnök és az osztrák kormány tagjai is megjelentek. Az ünnepi beszédet dr. *Prirat* genfi egyetemi tanár mondotta, aki beszédében az esperanto nyelv jelentőségét méltatta.

— A síófoki szezon. Augusztus első napjaiban a síófoki szezon újra nekilendült. A *Hullám* és *Szó* szállodák környékén szobákban helyezik el a vendégeket, akik már utószézon-árakat fizetnek. Síófok valahogy az összes balatoni fürdőhelyek fővárosának tekinthető, mert nemcsak a fővárosból, de a többi balatoni fürdőhelyről is rándulnak át emberek időnként 1-2 napra, hogy az utóéletellenül kellemes síófoki strandon megfürdözhessenek és hogy itt élvezhessék azokat a magas nivóju művészi attrakciókat, amelyeket Síófok már központi fekvésénél fogva is inkább nyújthat vendégeinek. A barban elsörendü tánc- és énekszámok, *Leopoldi* zongoraművész szórakoztatják a publikumot, amely tömeges látogatásával immár végleg rehabilitálta a polgárian olcsó és fényűzően bőkezű Síófokot.

**Zsoldos tanintézet**

legjobb készítő elő magánvizsgákra. Algebra és geometria, a középiskolák teljes tananyaga egyszerűen, érthetően. Összefoglaló tankönyv a négy alsó osztály teljes tananyaga két kötetben. Megrendelhetők: Zsoldos tanintézetnél Budapest, Dohány-utca-84

**MARTOS**

IV, Váci-utca 11b

**CIPŐK**  
**OCCASIO**  
**ÁRBA**

augusztus hó 28-ig

Egységárak:

**275** ezertől **350** ezerig

**Hol van Burrián?** A pesti zenekedvelő közönség körében az elmúlt szezon során többször fölmerült az a kérdés, hogy *hol lett egyszerre Burrián, az Operának állandó vendégművésze.* Burrián föllépései mindenkor nagy házat jelentettek az Operának és ámbár a székes tenorista utóbbi időkben nagyon gyakran lemondta az előadásokat, mindazonáltal gyönyörű meleg hangjával, amelynek szárnyalása különösen a Wagner-szerepekben dominált, hamarosan feledtetni tudta a lemondásai nyomán támadt bosszúságot. Voltak már, akik siettek elparentálni Burriánt s könyörtelenül kimondták a szentenciát, hogy a mester immár végleg Bachus csarnokaihoz pártolt át a kulisszák világából s a Grál fényes sisakját vidáman félreecsapott kalpaggal cserélte föl. Ezek azonban egyszerűen elfelejtik, hogy Burriánt az utóbbi évek során nem egyszer éppen a hegyek nektárja hozta igazán formába s „nekihévílt” állapotában olyan Tristán-t tudott produkálni, hogy a zenei gourmandok szinte elolvadtak a gyönyörűségtől. Nem szólva ugyancsak híres „Siegfried”-jéről, amelynek megjátszása előtt sokszor órák hosszat tartott próbát — A Drexler pincéjében. Egyáltalán nem helyes tehát az a vélekedés, hogy Noé apánk isteni nedűje gáncsot vetett volna Burrián mesternek a kulisszák világa felé való haladtában. Ezzel szemben az igazság az, hogy *Burrián körülbelül egy évvel ezelőtt turnét volt a Felvidéken s ez alkalommal Ungvárott egy borbély oly szerencsétlenül incidált, hogy súlyos orbáncot kapott.* A mester eleinte nem sokat törődött a bajjal, de utóbb már annyira elharapódzott, hogy *kénytelen volt Pozsonyba utazni s ott magát hosszú klinikai, majd szanatóriumi kezelésnek alávetni.* Tavasszal végre gyógyultan Prágába utazott s néhányszor vendégszerepelt az ottani operában s koncerteken. *Az egészségét azonban annyira aláosta a hosszú kezelés, hogy már a tavasz végén kénytelen volt abbahagyni a föllépéseket!* Azóta Prága mellett levő gyönyörű birtokán, *Senomatyban, tartózkodik.* Akik újabbban fölkeresték, azt mondják, hogy *a hangja szebb, mint valaha s többek között azzal a tervvel is foglalkozik, hogy ismét ellátogat Pestre, amennyiben az Opera vezetőségével a vendégföllépéseire vonatkozólag meg tud állapodni.*

— „A szabócsai Klárok mókány, bikanyaku magyarok.” Egyik estlapon ilyen című cikket írt Krudy Gyula, a kitérő író abból az a proposból, hogy *Klár Zoltán dr. főorvos egyik riváteremben két aktív ezredesét sebesített meg párviadalban.* Műtán Nagy Pál hadseregőparancsnok, aki körül a lovagias ügyek tömege hullámozott, szintén nyiregyházi születésű, Krudy a keménykötésű legényekről írt kedves, finom reminiscenciákat. A delutáni kurzuslap Krudy cikkére a nála megszokott hangon válaszolt, amiről senki sem vett volna tudomást, ha *Klár Zoltán dr.* a cikk egyes sörte kitételeiért nem kér elégtételt kollégájától. *Bénárd Agost dr.* főszerkesztőtől *Udez Vilmos dr.* és *Kánitz Géza utján.* *Bénárd doktor Fülöp J. Györgyöt és Kübler Dezsőt* nevére meg segédeitül. A megbízottak vasárnap delutáni ültek össze, a tárgyalások eredménye így csak hétfőn kerülhet nyilvánosságra.

— Szociáldemokrata beszámoló Ujpesten. Ujpest város szociáldemokrata képviselői vasárnap délelőtt számoltak be a szociáldemokrata parlamenti frakció eddigi működéséről. *A gyűlés igazolt hangulataiban folyt le és az igazottságát fokozta még az a körülmény is, hogy a rendőrség a munkásdalárdának a gyűlésen való szereplését tiltotta.* A gyűlés előadói *Szabó Imre és Saly Endre,* a kerület szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselői voltak. *Szabó Imre* arra a veszedelemre mutatott rá, amely a *kispolgárság nyomorba döntésével ismét forradalommal fenyegeti az országot* és változta a parlamenti frakciónak ezzel a veszedelemmel szemben a nemzetgyűlésen folytatott küzdelmét. *Saly Endre* adatokkal bizonyította azoknak a terheknek elviselhetetlen voltát, amelyeket a szanálással kapcsolatban raktak a vagyontalan rétegek vállaira.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselőikara mely fájdalommal jelentik, hogy az intézetnek nagyerdemű elnöke,

**gróf Wickenburg Márk**

UP  
ny. közös külügyminiszteri osztályfőnök, v. b. t. t., stb., stb.

augusztus 6-án elhalálozott.

Az elhunyt hosszú időközön keresztül, mint intézet elnöke, nagy tudásával az intézet érdekeit mindig szívén viselve, annak felvirágoztatása körül hervadhatatlan érdemeket szerzett és mindnyajunk ragaszkodását, nagyrabecsülését és szeretetét megnyerte, benne intézetünk egyik hatalmas támaszát, igaz barátunkat veszítettük el.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

**Poloskairtás** jótállással  
Király-utca 16  
Telefon 161-38 **Matteine**

**Brilliansbevéltás**  
IV, Vármegye-utca 7 — Pénztári órák 9-5-ig

# Októberben lesz a bombamerénylők főtárgyalása

## Három esztendő telt el a Dohány-utcai tömeggyilkosság óta... — Márffy nem kerül szabadlábra, bármily óvadékokat kínálnak is érte

(A Reggel tudósítójától.) Közel három esztendeje, hogy az Erzsébetvárosi Kör elleni bombamerényletet gonoszlelkű emberek elkövették és éppen fél esztendeje, hogy ennek a tömeggyilkossági bűnesetnek tettesei, *Márffy József* és társai letartóztatásba kerültek. Fél esztendő óta minden hétket megvolt a maga külön szenzációja a bombabüntörökben, mindig történt valami. *Egyszer az akták vesettek el, aztán megkerültek, gyors tempóban pergett a bűnügy vizsgálata, aztán Márffyék szimuláltak az örültet, következett az elmeorvosi szakvizsgálat.* A múlt hétket az volt a külön szenzációja, hogy új tettes jelentkezett, aki magára akarta vállalni az egész bűnügyet.

Igy múltak a hetek és hónapok anélkül, hogy a három esztendővel ezelőtt történt szörnyű bűnügy nyilvános főtárgyalásra került volna.

Hirek keltek szárnyra, hogy a letartóztatásban levő bombamerénylők nagybefolyású és szabadon levő támogatói huzzák-halasztyák a bűnügy főtárgyalását és mindenféle jogi taktikákkal és egyéb praktikákkal azon mesterkednek, hogy *Márffy József és bűntársai ne kerüljenek az ítélőbírók elé.* Ezt a hirt még alátámasztotta az a tény is, hogy *Márffy József* a múlt héten irásos kérvényt adott be a büntetőtörvényszék vizsgálóbírájához, amelyben 100 millió korona óvadékokat ajánlott föl szabadlábrahelyezése esetére. *Utána jártunk a bombamerénylők bűnpörének és*

teljes hitelességgel megállapítottuk az ügy mibenlétét. Való igaz, hogy az ügyészség több mint 6 héttel ezelőtt elkészítette az összes bombamerénylők ügyében vádiratát és az iratok a büntetőtörvényszék vizsgálóbírájához kerültek a vádhatóságtól. *Dr. Bubits Jenő* vizsgálóbíró 6 héttel ezelőtt intézkedett, hogy a letartóztatásban levő vádlottaknak haladéktalanul kézbesítsék ki a vádiratát és ez annak idején meg is történt. Egyenként hozatta föl a vizsgálóbíró a fogházból *Márffyék*at és külön, rövid jegyzőkönyvek fölvétele után kiadta nekik az ügyészi vádiratát. Ugyanakkor intézkedés történt arról is, hogy a szabadlábra levő terhelteknek — mert ilyenek is vannak — szabályszerűen, vétő mellett kézbesítsék ki a vádiratát. Ezzel azonban némi fönnakadás történt. A kézbesítők például heteken át hiába keresték ifj. *Drenka Béla* terheltet.

nem tudták a vádiratát kezelni, juttatni, mert szabadulása óta lakást változtattak és az új címét nem jelentette be, annak ellenére, hogy ezt szabadulása alkalmával külön köteletségére tették. Csak a múlt hét végén sikerült ezt a terheltet is fölhalálni és így most már valamennyien megkapták az ügyészség vádiratát. *Illetékes helyen közölték velünk azt is, hogy a fogságban levő bombamerénylők közül sem Márffy József sem a többi terhelte nem élt kifogásokkal a vádirat ellen.*

A törvény nyole napot engedélyez a kifogások benyújtására és ez a határidő már sokszorosan elmúlt valamennyi gyanúsítottra nézve, csak *Drenka Béla* számára áll még nyírtva ez a határidő. Minden valószínűség amellet szól, hogy ez a terhelte sem ad be kifogásokat és ebben az esetben a jövő hét végén új helyzet áll be a bombamerénylők bűnpörében. Az ügyészi vádirat a kifogások mellőzése révén jogerőssé válik és a bűnvádi pörrendtartás előírása folytán a vizsgálóbíró az összes iratokat a büntetőtörvényszék elnökségéhez tartozik átadni, hogy ott intézkedjenek a főtárgyalás kitűzése végett. Ezt azonban némiképen komplikálja a Márffy-éle óvadékos szabadlábrahelyezési kérelem. Ezt elsőfokon a vádtanács intézheti el és mivel a törvény az ilyen kérelmeknek a soronkívüli elintézését írja elő, a vizsgálóbíró kénytelen előbb a vádtanácshoz küldeni az összes iratokat, hogy döntésnek *Márffy szabadlábrahelyezési kérvénye* dolgában. Amnyi bizonyos, hogy ez a szabadlábrahelyezési kérelem valóban oktalan akadékoskodás, mert hiszen kimondta már a vádtanács és végső fokon a királyi ítélőtábla is, hogy *Márffy József és a bombamerénylők fogságban levő többi terhelteji semmiféle óvadék ellenében sem helyezhetőek szabadlábra.*

Nem is engedi a törvény, hogy gyilkosság büntetével terhelt egyének szabadlábra védekezhessenek.

Ezt az újabb szabadlábrahelyezési kérelmet egyébként nem is Márffy terjesztette elő személyesen, hanem védője, aki a százezer koronás óvadékra csak úgy általánosságban ajánlott föl ingatlan biztosítékot. Nincs is megjelölve, hogy *mi féle ingatlanra kellene a százezer koronás óvadékokat bekebelezni,* úgy hogy a kérelem elutasítása már ezen oknál fogva is hamarabb bekövetkezik. A büntetőtörvényszék elnöke, *dr. Langer Jenő* kuriai bíró ezidő szerint szabadságon van, de Budapestent fölötti szabadságidejét és nyomban megszakítja a szabadságát, ha a bombamerénylők aktái az elnökséghez kerülnek, mert *haladék nélkül intézkedni kíván a főtárgyalás kitűzéséről.* Bizonyos tehát, hogy

*Márffy József és bűntársai a nyári szünet eltelte után, legkésőbb október hóban az ítélőbírói tanács elé kerülnek.*

— Hamis takarékönyvek miatt köröznek egy jugoszláviai kereskedőt. Az *Amerikai Magyar Bank* egyik tisztviselője a napokban a Belvárosban sétált s találkozott régi iskolatársával, *Kovács János* sertésnagyvágóval. A sertésnagyvágó örömmel elmondta, hogy menyire örvend a találkozásnak s mindjárt elmondta azt is, hogy van nála egy zálogkötvény, meg az Általános Takarékpénztárra szóló takarékönyv, az egyiken százezer forint millió, a másikon kilencven millió betéttel. Tanácsot kért a barátjától, hogy mint bankember, hogyan tudna ezekre az értékekre sürgősen kölcsönt szerezni. A banktisztviselő a sertésnagyvágóval elment a Zerkovitz-bankba, ahol száz millió koronát akartak a fönti értékekre fölvenni. A Zerkovitz-bankház azonban előzetesen érdeklődött az *Általános Takarékpénztárnál,* hogy a takarékönyvek valódiak-e. A bankban rövidesen megállapították, hogy a betéti könyveket a bank állította ki, de a milliós betétek összegét úgy hamisították oda. Emiatt a sertésnagyvágót előállították a főkapitányságra, ahol *Kovács János* igazolta, hogy ő a tulajdonképeni károsult, mert *különböző üzletek meakötése alkalmával biztosítékul kapta a takarékönyveket egy Kronstein Imre nevű jugoszláviai kereskedőtől,* akinek tartózkodási helyét nem tudja. A rendőrség most ezt a *Kronstein Imrét* körözti.

— Szomorúan végződött házassági kabaré. A héke utolsó esztendejében és a háború idején is, mint *kabaré-éltár* működött a vidéken *Rosenberg Sándor.* A kabarétársulat 1914 elején Nagykanizsán szerepelt és az egyik színésznek, *Kállay Oszkár*nak összes személyi okmányait átmaradták *Rosenberg Sándor* áltál. A társulat szétoszlott és a kabarétársulat fölkerült Pestre, de itt már nem a saját nevével működött, hanem fölvette a *Kállay Oszkár* nevet. Így mutatkozott be *Steinmayer Margit*nak, aki akkor 16 esztendőes leány volt. Udvartolt neki és el vette feleségül. A kabarétársulat áthatatosan kitért a *Kállay Oszkár* név mellett és ezen a néven vette feleségül a leányt. *Rosenberg Sándor* nemrégiben rendőrközre került, valami sikkasztási ügyben nyomoztak ellene. Természetesen a följelentést is *Kállay Oszkár* ellen tették, mert hiszen mindenki ezen a néven ismert. Csak a detektívek beható nyomozása után derült ki, hogy nem így hívják a gyanúsítottat, hanem *Rosenberg Sándor* az igazi neve. A kabarésikkasztási bűnpörön kívül okirathamisítás vátsége címen is megindították ellene az eljárást, amit a vád szerint azáltal követtek el, mert *hamis néven jelentkezett az anyakönyvtartónál, meg a rabbi előtt is és mint Kállay Oszkár vezették be az esketési anyakönyvbe.* Ez az okirathamisítási ügy azonban kedvezően végződött, mert az ügyészség megszüntette az eljárást elváltás címen. *Dr. Plesch György* büntetőbíró szombaton tárgyalta a sikkasztási ügyet és a beismerésben levő vádlottat kőházi fogságba intette.

**JOGÁSZOK!**

**KATONA ARTUR** doktor jogi szeminariuma. Budapest, IX, Ráday-u. 41. Tel.: József 105-90. Az oktatás és tanácskozás megkezdéséig. Előkészítés-jegyzetbérlet. Díjtalan tanácskozás.

95 ezer kor.	párja a kitűnő minőségű fehér női cipőnek. Egész finom minőségben 125 ezer K
85 ezer párja kor.	Tenisz-, torna-, strand- és utcai cipők fehér, szürke, barna és fekete színekben, vastag vörös gumitalppal, feltétlenül megbízható minőség. Férfi nagyságban 110 ezer K. Gyermekek részére 65 és 75 ezer K
190 ezer kor.	párja legfinomabb minőségű, valódi duplatalpu, francia fazonú, egész la bivaly-bőrű teniszcipőnek. Férfi nagyságban 240 ezer K
120 ezer párja kor.	párja 27-30 számig, karantált legjobb gyártmányú fehér gyermekvászoncipőnek. 20-35 számig 135 ezer kor.
50 ezer párja kor.	párja 18-22 számig tehénbúrszandálnak. a valódi I-a minőség 23-26 számig 60 ezer, 27-30-ig 70 ezer, 30-35 számig 85 ezer K

Házilapok gyönyörű kivitelben 80 ezer K-tól fölfebb  
Sár- és hócipők most leszállított árban!  
**Schäfer** cégnél, Budapest I, Döbrentei-tér 4-6  
Telefon 5-71 — Kereskedőknek engedmény — Vidékre utánvéttel

# Hogyan indult és hogyan végződött Rechnitz Viktor divatkereskedő pesti karrierje

(A Reggel tudósítójától.) A főváros kereskedővilágában élénk érdeklődést keltett az a hír, hogy az egyik ismert és az utóbbi esztendőben nagyon divatosá vált urdivatárú kereskedő: **Rechnitz Viktor**, fizetési zavarokkal küzd és csődön kívüli kényszerű egyezséget kért maga ellen. A Rechnitz-cég kivált a konjunktúra utolsó éveiben kezdett nagyobb szerepet játszani a budapesti divatárú szakmában. A cég főnöke, Rechnitz Viktor, nagy lábon élt és mint a fiatal színészek, általában a könyvnyelvi ifjúság mecénása szerepelt, kétlovas fogatát maga hajtotta és senki sem sejtette, hogy a fényes és zajos külső mögött ilyen nehéz gondokat takargat. Rechnitz Viktor a Teréz-körúti Sugár és Barna cégnél volt segéd. *Tizenkét évvel ezelőtt önállóította magát; megvette az Erzsébet-körúti Roth Ede divatárúkereskedést, amely ekkor fizetési zavarokkal küzdött. Rechnitz a csődtömegetől vásárolta meg az üzletet.* A vállalkozáshoz alig volt szüksége tőkére. A Roth Ede céget fejlesztette tovább. Jött a háborús konjunktúra, Rechnitznek napról-napra nagyobb lett a vevőköre. *Előbb a háborús gazdagok, majd a tőzsdei konjunktúra bajnokai látogatták az Erzsébet-körúti divatárúkereskedést.* Rechnitznél voltak a legdrágábbak az árak, ő tartotta a legújabb színorgiákat, legtarkább divatekceket. Egy évvel ezelőtt megvásárolta a Mitterdorfer és Társa híres budapesti divatárúkereskedést, amelynek vevőköre régebben főleg az arisztokrácia köréből került ki. A Mitterdorfer-cég főnöke,

Mitterdorfer Ottó, azért adott tul üzletén, mert részt akart venni Friedrich István szmirnai vállalkozásában.

Mitterdorfer jobbkeze volt Friedrichnek és — amint ismeretes — pár hónapos kisérséi tartózkodás után Szmirnában halt meg. A Mitterdorfer-cég megvásárolásával kezdődtek voltaképpen Rechnitznél a fizetési zavarok. Mitterdorfer régi vevőköre, az arisztokraták, a zsenitrik lassanként elmaradoztak és helyüket Rechnitz Erzsébet-körúti vevői, az alkalmi tőzsdések foglalták el, akik sokkal inkább vásároltak a patinás Kigó-utcai üzletben, mint az Erzsébet-körúton és így lassanként mind kisebb lett az Erzsébet-körúti Rechnitz-cég forgalma. Közben a tőzsdei konjunktúra is alábbhagyott, a tisztviselői egzisztenciák, a mindenféle foglalkozású emberek, akik a tőzsdére tódultak és hitelbe vett részvényekkel egyik napról a másikra vagyont szereztek, kezdtek visszaadni a gyorsan és könnyen megszerzett milliókat. Amint alábbhagyott a tőzsdei konjunktúra, amint szerényebben kellett élni, azok a fiatal emberek, akik magukat tőzsdéseknek nevezték, de akiket a tőzsde komoly és régi elemei sohasem vallottak magukhoz tartozónak — fokozódtak a Rechnitz-cég fizetési nehézségei. A hausse napjaiban zsu-

hátul a helyiségben nem egyszer napközben is pezsgöztek az ifjú ugynevezett tőzsdések, vásárlás közben.

Vették a drága, finom dolgokat, hogy legalább külső megjelenésük takarja el a sűrű lényüket. Jött a bessz és ezek a fiatal tőzsdések — akiknek legnagyobb részük van a tőzsdellenes hangulatban — nem akarták leszállítani igényüket, tovább vásároltak most már — hitelbe. A Rechnitz-cég meg is adta nekik a kért hitelet, mert hiszen a hausseban pontosan fizettek. Nem gondoltak arra, hogy vevőközönségük nagyrésze csödbe jut, fizetési kötelezettségei elől külföldre szökik, a Markó-utcaba kerül

vagy kitiltják a tőzsdéről. A tartozások lassanként sok százmilliókra rugtak, végül is

július 29-én három és félmilliárd tartozással csődön kívüli kényszerű egyezséget kért Rechnitz Viktor.

A törvényszék csődtömeggondnokot rendelt ki és úgy döntött, hogy szeptember 20-ig lehet bejelenteni a követeléseket, az egyezségi tárgyalást pedig október 11-ére tűzte ki. Rechnitznek a 3/4 milliárdos passzívával szemben 1/2 milliárdos aktívája van, áruraktára és a két üzlethelyisége. Hitelezői elsősorban külföldi gyárosok, a budapesti piac egész jelentéktelenül van érdekelve. Rechnitzék 25%-os egyezséget kínáltak föl a hitelezőknek, akik azonban még nem döntöttek, hogy elfogadják-e ezt az ajánlatot. Rechnitz évekig kétlovas fiákeren járt, a hárok habitúje volt, most gyalog jár, kalap nélkül és megtörtnek látszik. Érdekes és jellemző adat, hogy Rechnitz Viktor, aki a konjunktúra három utóbbi esztendejében sokszázmillió koronát mulatott el, nem gondoskodott magának lakásról és ma is hónapos szobában lakik, albszékben, mint régen, egyszerű, szürke, kis boltossegéd korában...

Korda Tibor.

Megörült egy inzulvens szegedi részvénytársaság vezérigazgatója. Szegedről jelenti A Reggel tudósítója telefonon: A szegedi Vécsei György részvénytársaság a napokban beadványban fordult a törvényszékhez, hogy fizetéseketelensége ügyében kényszerű egyezségi tárgyalást tűzzön ki. A bíróság ki is nevezte a vagyonfőügyelőt dr. Fischer Marcel személyében. A részvénytársaság, amelynek Kószó István államtitkár az elnöke, 20%-ot ajánlott föl a hitelezőknek. Vécsei György, az inzulvens vállalat vezérigazgatója, a kiállott igazalmak következtében súlyos ideghajt kapott, be is kellett szállítani a szegedi klinika elmeosztályára.

— Csuda, hogy még élek, igen tisztelt szerkesztő uram, én, aki pesti polgár vagyok, az összes orvosi tudományok tudora és reggel nyolctól déli két óráig egylovas borkocsin, magyarul konflison baktatva látom el a praxistomat. Jártam már a Nyugat fővárosaiban, sőt egy tanulmányutam, Newyorkon keresztül, az Egyesült Államok leglátványosabb üzleti életét élő városaiba vezetett, de azt az életveszélyes (köz- és önmagáért) forgalmat, amit Budapestén jórészt az autókhoz köszönhetünk, sehol sem tapasztaltam. Ne gondolja, hogy valami maradt, vén doktor vagyok, aki a gépkocsinak elvi ellensége, higiénikus, vagy éppen irigységi okokból. Amiért a gyalogos ember pukkad és megfenyegeti az országuton 80 kilométeres sebességgel robogó autót! Szó sincs róla. Főszóvalok, mert nem tudom közönnel nézni tovább, mit művel a pesti gépkocsivezetők, sofförök 75 százaléka. Egészen biztos, hogy nálunk nem válogatják és nem válogatják meg, kiket ültetnek az autók kormánykerekei mellé, mert ha megválogatnák, nem fordulna elő lépten-nyomon az, aminek tanulmányunk a pesti utcákon. Ne tessék tanulni, a pesti utcán akár kocsin, akár gyalog menve, véletlenség csupán, ha el nem gázolnak bennünket! Tisztelt a kivételnek, a sofförök nagyrésze nem mészol kéne ülni, de nem az autók! Száz mai pesti sofför közül sok, ha huszont tud gépkocsit vezetni! És ezeknek, az ügyeseknek a fele: lelkiismeretlen, léha, bravurkodó, elbizakodott legény. Ahogy a keresztutca-ból átrobognak főutakon, ahogy túlkölsé nélkül, vagy túlkölsé, de változatlanul gyors tempóban rohannak be főutakonról mellékutakba, erre a bűnös könnyelműségre sehol a világon nincs példa. Valamit kéne tenni, mélyen tisztelt szerkesztő ur, mert sejtelmük sincs arról — még a rendőrségnek sincs! — mennyi könnyű baleset, konflis és autószeretőközés történik Budapesten. Az autó ugyanis a leggyakrabban odébbáll és a sérült vagy károsult botalt ütheti a nyomát. Át kellene újra vizsgálni 1. mindazoknak a priusát, akiknek hajtást igazolvány van, 2. az elmúlt két évben kiadott sofförigszólvány alapján kocsivezetőket újabb vizsga alá kéne venni, 3. akiket szabálytalanság, gázolás, feketefuvar, bravurkodás, rakoncátlanok miatt megbüntettek, irgalmatlanul elkobozni az igazolványt, 4. a rendőrségnek pedig fokozottan kellene ügyelni az utca rendjére, a járókelők biztonságára. A Reggelnek megindulásától hűséges híve: (Aláírás.)

## SZIGET-SZINPAD

Minden este

**Szörke Szakáll**

vendéggjelleléssel:

**VIII. ALBERT**

Kezdete este 9 órakor. Telefonszám d. u. 5 órától: 20-73

**SZAKORVOSI** rendelés  
vér- és nemibetegségek részére.  
EZÜST SALVÁRAN OLTÁS  
Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. I. Bókussal szemben

## Volt-e már Keleten?

Látta-e már azt az isteni nyugodtságot, amellyel a török és az arabs az élet viszontagságait viseli? Ezt nagyrészt az erős, hamisítatlan babkává bőséges fogyasztásának köszönheti. Cselekedjék hasonlóképpen!

Meini Gyula rt.

## Arany- és ezüstbevéltás

IV, Vármege-utca 7 — Pénztári órák 9-5-ig

— Mit háborgattok? Takarodjatok innen Jacopo di Palmával, Kovács doktorral, a queroi képpel együtt, mert nyomban beiratkozom a puritán képrombolók kihalt szektájába és megeszem az első Pentelei Molnár csendélet-uborkáit, amiket egy kirakatban meglátok. Két hete Jacopo di Palmával ébredek és az ördögös Kovács doktorral fekszem. Háthorzonaióan balkáni ügy ez, feleim, amikor egy képről az egész magyar nyilvánosság elhiszi, hogy milliárdokat, mit, billiárdokat ér és végül kiderül, hogy a Palma-kaucuk cipósarokról volt szó. És közben belekeverhetik, ellentmondás nélkül, ebbe az állású manőverbe a magyar hadsereg egyik legvittezebb katonáját, Siposs Gyula tábornokot, akiről nem szabadna másképp beszélni, mint *haptáiban*, elérzékenyült tisztelettel. Micsoda kor ez, amiben ma élünk, micsoda társadalom, amely egy, azt sem tudom honnan jött, még kevésbé, hová megy, meséinek fölül és pellengérré állít egy katonát, aki példája az igaz, egész embernek. Elfelejtik, hogy Siposs Gyula nemcsak ezta harmadrangu, megtépett, színehagyott templomképet mentette meg, hanem böles nyugalmával, józan eszével és csak a saját életét kockáztató bátorságával ezer meg ezer magyar fiu életét is?...

— Elfoglalt Budapest egy győri sikkesztő kereskedő. Bauer László győri kereskedő több győri kereskedőtől különböző megbízások teljesítésére 50 millió koronát vett föl és a fölvetett pénzzel megszökött. A budapesti rendőrségen Vargha István detektív-főügyelő csoportja kereste a sikkesztőt és Erzsébetfalván elfogta.

— Aki sajátkezével 25 botot mért le. A budapesti törvényszék dr. Gyene Zoltán egyes bíró e hét szombatjára tűzte ki Szappanos József volt alhadnagy és ezidő szerint főispáni titkár ügyének a főtárgyalását. Szappanos Józsefet a kir. ügyészség *szülys testi sértés* büntette címén vádolja, amely büncselekményt még 1921 szeptemberben, Felsőkéthelyen követte el Mádai László őrmester sérelmére. Szappanos valami őrségi szolgálat miatt vonta felelősségre az őrmesterét, majd lefogatta és sajátkezével 25 botot mért rá. Az őrmester a bántalmazások folytán elszenvedett sérülések miatt hónapokon át nyomta a kórházi ágyat, mert az egyik hatalmas pofontól a dobhártyája is megrepedt. Először a katonai hatóság foglalkozott ezzel az ügyvel, majd a szombathelyi törvényszékhez tették át, de utóbb a budapesti büntetőtörvényszékhez került, úgy hogy a főtárgyalást is itt tartják meg.

— Doberdói Breit József eltartja rágalmazójának családját. Doberdói Breit József altábornagynak nemrégiben külön háborúsága támadt Stefnovits S. Béla építési vállalkozóval, akit a bíróság többször magasabb összegű pénzbüntetésre, egyszer pedig egyhónapi fogházra és külön 400.000 korona pénzbüntetésre ítéltek. A büntetőbírók előtt az építész már kegyelemre megadta magát, szánta, bánta a bűnét. A tábornokra azzal akart hatni, hogy meg kell bocsátania, mert ő családfőtartó és ha becsukják, nem lesz senki, aki a kiskoru gyerekeiről gondoskodik. A bíróság előtti tárgyaláson, amely most szombaton folyt le a büntetőtörvényszéknél, doberdói Breit József altábornagy a könyörgésre így ríposztózott:

— Tartozom önmagamnak azzal, hogy bírói elégtételt szerezzek. Ami pedig a gyermekeimnek gondosdát illeti, azt is magamra vállalom és hajlandó vagyok a sajátomból akár egy milliót is az ön gyermekei számára juttatni.

Igy aztán a bíróság szombaton is marasztaló ítéletet hozott.

— Szovjet hadihajó kötött ki Olaszországban. Rómából jelenti A Reggel tudósítója: Szombat reggel Nápolyba érkezett a *Worowsky* nevű orosz hadihajó, mely a Fekete-tengeri flottához tartozik. A szovjet uralma óta ez az első hadihajó, mely az olasz partokon kiköt.

— Az új lövésnyálya bokrétaünnepélye. Az új lövésnyálya építkezése már olyan stádiumba került, hogy szombat délután megtartották a fölegyenünnepélyt. A ligetelki dűlön már szépen előrehaladtak a valóban hatalmas aránya építómunkálatok, amelyek zászló- és virágdíszben várták a vendégeket. Künn voltak a Lovar-egylet, a pénzügyi és társadalmi élet kitünőségei. *Cecconics Gyula gróf* méltatta formás beszédben az új pálya jelentőségét és *Tibor Róbertot*, az Iparbank rt. vezérigazgatóját köszöntötte, akinek koncepciója a versenypálya fölépítését lehetővé tette. *Eroky Károly* után a munkásság nevében *Csiba Mihály* ács mondta el, hogy az építkezés 500 munkásnak ad kenyert. Az új Iparbanknak tagadhatatlanul számottevő, becsületet eredményező az a nagyszűlű építkezés.

## Tómozi

még ma, hétfőn és holnap, kezdem nagysikerű két amerikai slágervígjáték:

## A 13. számú boy

6 fölvonásban

Egy szív teljes ellátással kiadó

5 fölvonásban

H i r a d ó k

Előadások kezdete 7/8 és 9/10 órakor

# Százezrek ujjongtak Londonban a világ legnagyobb flottaparádéján

**A díszruhás méltóságok között utcai ruhában jelentek meg az angol munkásminiszterek**

London, augusztus 1.

(A Reggel londoni tudósítójától.) Szürke századok óta, azóta, hogy a Tudor-ház normann uralkodói ültek Anglia trónján, fontos fordulója az angol esztendőnek

a nagy flottaparádé,

az angol hajóhad nagy ünnepe, amikor a király, az admirális lordjainak kíséretében az ország nagyjával együtt Portsmouth kikötőjének bejáratánál „off Spithead”, ahogy az angolok mondják, szemlét tart az angol flotta, az angol birodalom egykor tölgyfa-, ma már acélbástyái fölött. Az idei flottaparádét különös ünnepélyességgel és bensőséggel megfigyeléssel várták és fogadták az angolok, mert 10 esztendő óta fordulója ez idén van annak a kőhegyig menő véres küzdelemnek, amelynek sorsdöntőbbét a szigetbirodalom a spanyol armada napjai óta nem vívott meg. Egész éjszaka s a kora hajnali óráktól kezdve szakadatlanul ontották a vonatokat

a londoni nép százezreit

Portsmouth kikötőjébe. Jól öltözött, jóllakott, jókedvű emberek millióit. Soha ilyen jókedvű tömeget együtt nem láttam s ha nem beszéltek volna a „cockney”, a londoni fiú éles, éneklő orrhangján, inkább amerikaiknak, mint zárkózott, begombolkozott angoloknak tartotta volna őket az ember. Milyen büszkéek voltak, hogy nekem, az idegennek, elmagyarázhatták a flottaszemle díszét és jelentőségét. A harmadosztályú kocsi utasainak legnagyobb része munkásember volt, kishivatalnok, kivétel nélkül szakszervezeti tag, akik dagadó hebeilel mentek a flotta ünnepére, „a mi flottánkhoz”, mondták, mert

Anglia történetében ezuttal először állott az admirális jachtjának födézetén munkás admirális és munkás miniszterelnök.

Az ünnepség rendje ősi századok óta változatlan sorban folyt le. A partokon fekete szalagként húzó tömeg s a kikötőben fűrge rendőrmotorosok vonta kordonba szorított járművek tizezreztől hatalmas éljen zugott föl, ami ugy hangzott, mint egy lassan tovahulló mennydörgés, amint a királyi jacht kifordult a kikötőtől. Élesen elvált karsu körvonala a ragyogó napfényben s fekete testén a sárga kémény melegen szikrázott a kék vizek fölött. A királyi jachtot az admirális jachtja követte, födézetén lord Chelmsford, a munkáspárti mágnás, az admirális első lordja látta vendégül a minisztereket és a konferencia előkelőseit. Lord Chelmsford előírások cuitaway-ben szakított jelent meg, felsége sötét selyemköpenyben, amelyet élénk himzés borított, nagy fekete tollas kalapban, de

a miniszterelnök és Thomas, a tengerészet-ügy miniszter, mindennapos kis kabátban — valljuk be, meglehetősen rosszul szabott kis kabátban — s ugyanilyen kis kabát és puha kalap volt a francia miniszterelnökön is.

A mosolygó Henderson bácsi, ugy látszik, szintén szakított öltözt, de valószínűleg nem akart elegánsabbnak látszani a miniszterelnökénél és felöltöztetve tartotta a jól szabott ruháját. Amint a királyi jacht befordult a hajók sorfala közé, hatalmas légi flotta jelent meg a királyi hajója fölött, éles szögben, daru formációban, sokszor lézerőny motorjaik dörgő berregésével kísérték a Victoriát és Albertet, a királyi hajóit és az Enchantress-t, az admirális jachtját. Az első sorban a csatahajók állottak erősen megfogyatkozott számban s a gízsi egy-

ségek, amelyek tíz esztendővel ezelőtt sorakoztak föl haduruk előtt, eltűntek a víz színéről s csak egyes darabjaikban kerültek vissza Portsmouth elé. Agyuk, daruk, gépjék, acélbordáik más-más hajó testében szerepelnek, mert a hajóhad, amely a fegyverszünet megkötése és a washingtoni egyezség óta egyetlen nagy egységgel sem szaporodott meg, saját gyermekeit lesztó élvágyal falja föl, hogy az eltűnt hajók megváltozott formában jelenjenek meg a hullámokon. Egyetlenegy hajója volt az angol flottának e napon Portsmouth előtt, amely résztvett az 1914. évi szemle, a Centurion, amely Jullandnál is ott verekedett, de a többi a háború és a háború utáni esztendők mind megemésztették. A csatahajók helyét elsősorban az

új tengeralattjárók tömege

foglalta el, amiket mindenki különös érdeklődéssel és figyelemmel vett szemügyre. A bombarakó „K”-osztály hajói, mint gömbölyű és sikos testű óriáshalak sorakoztak egymás farához és mögöttük a félelmetes „M”-osztály egységei, a 2000 tonnás tengeralatti csatahajók, amelyeknek tágas födézetére, szabadon, torony nélkül vannak felszerelve a régi csatahajók 35 centiméteres messzehordó ágyúit. Különös és furcsa körvonala váltak el a víztől új típusú segédhajók a flotta légi seregének, a repülőgéphordó egységek, hajók, amelyeknek gépei és a kéménye, mint a motoros dunai sleppken, a födézetük hátsó sarkában van, hogy a nagy és szabad fölület maradjon az aeroplánok föl- és leszállására. Sok sikamlós tréfát váltott ki az a legújabb típusa ezeknek a hajóknak, amelyen a keskeny kis kémény hátul áll ki a farán és födézetük sima és puszta képet mutat. Nagyon megbámulták a Telemachust, az új aknarakot, amelynek a két oldalán egy sorakoznak az óriási és halálhozó aknáknak, mint a hernyók izomgyűrűi.

A németektől zsákmányolt hajók közül egyet-

len egy jelent meg az angol járművek között a Spreewald, amelyet Santa Lucia hegyfoka előtt fogtak el 1915-ben az angolok és ezért a Lucia névre keresztelték. A többi nagy német egység részben a Scapa Flow mélyén pihen, amiket eddig kiemelték s amiket a németeknek nem sikerült elsüllyeszteni, az ócskavassá avult s csak arra való, hogy egyes alkalmatosságok más hajók építésénél használják föl. A levegőben repülőgépek százai gyakorlatoztak, mialatt a király és a miniszterek yachtja elhaladt a hajók sorai között. A legkülönbözőbb típusú repülőgépek zúgtak a legvégebbi lognehezebb bombavetőtől a legkönnyebb „Flycatcherig”, amelyek a hajóhad földterítő szolgálatát vannak hivatva végezni. S e dörgő, zúgó, szakadatlanul mozgó ember, vas- és géptömegre szelid, verőfényes nyári ég borult s a nap sugaraiban s az enyhe partmenti szellőben vidáman lengett a sok-sok ezer színes lobogó, amik a hajók árbócától az orrig és farig feszített kötélteten voltak folyvra. Alkonyodott, mire a szemle véget ért és a tömeg az ötpercenként induló vonatokon visszarámolt Londonba. Vidáman, boldogan,

kissó mámorosan a harcias látványtól és a sok whiskytől és portertől.

Aki a késő esti vagy éjjeli vonatokon indult haza, annak még egy tündéri látványban volt része, a hajókivilágításában.

Millió villanykörte gyúlt ki naplemente után a hajók árbocán és oldalain s esedálatos, szikrázó tüzess vonalban vált el a sok hajó körvonala az éjszakai tengerrel.

A sok fényező egyszerre, egyetlen adott jele gyúlt ki s szeszélyes, játszi cikkázással vetült a sok vakító fény sugar az égre. Egyetlen hajó maradt sötét. Egón, vörösen vált el nagy cirádás, barokkdíszű ósdi hajó lámpása barna testétől s magasra domborult, díszesen faragott farán idétől vakult aranyos betűk sorakoztak egymás mellé. A „Victory”, a trójai csata parancsnoki hajója, az angol szívós kitartás és kötelességtudás komor emléke gyantát van a portsmouthi kikötőben a parthoz horgonyozva,

minden angol ember, aki elment előtte, megemelte a kalapját

és Nelson szelleme lebegett ez este a lassan elboruló alkonyi vizek fölött.

## Két kalandvagyó francia diák

**megszökött a szüleitől — Magyarországra**

**A francia rendőrség közözlőlevelet adott ki ellenük. — A budapesti rendőrség nyomoz az Indiába igyekvő szökevények után. — Legutóbb a Balaton környékén látták őket**

(A Reggel tudósítójától.) Az elmúlt héten a budapesti rendőrséghez átirat érkezett Roubaix városának rendőrfőnökétől, hogy Roubaixból megszökött két francia kis diák, akik Indiába igyekeznek. Kéri az elfogatásukat. Roubaixból szombaton levelet kapott a budapesti főkapitányság. Onnan Wagnier D. V., ottani fogorvos hosszú levelet küldött a főkapitányságra fényképekkel együtt és a következőket mondja el:

— Az ő fia, Raymond Wagnier, 13 éves diák, egy szép napon összecsomagolt hátizsákjába néhány darab fehérneműt, ékszerket vett magához, valamint egy hegedűt és jóbarátjával, Leon Bocquet 15 éves diákkal együtt nyomtalanul eltűnt. Amikor a könyveiket átvizsgálták, egy térképet találtak és az iskolai mappán kirajzolva találták azt az utat, amelyre már régóta készülődtek. Indiába akartak szökni gyalog és a térképen látszott, hogy utjukat Németországon, Ausztrián, Magyarországon keresztül a Boszporuszig tervezték. A levél írója kijelenti, hogy épp ugy az ő fia, mint a társa liceumban nevelkedtek, nagyon intelligens gyermekek, bár csak franciául beszélnek. Utjukat részint gyalog, részint vonaton teszik meg. A kétségbeesett család a szökött gyermekek után hosszasan kutatott. Sikerült megállapítani, hogy a vándorló diákok Hollandián keresztül Németországba érkeztek és ott körülbelül egy hónapig csatangoltak, Németországból Ausztriába mentek, mert egyik liceumbeli pajtásuknak egy ausztriai városból képeslevelezőlapot küldtek és erős a gyanujuk, hogy onnan már Magyarországra érkeztek. A főkapitányságon dr. Barabás Béla rendőrkapitány indított nyomozást a Magyarországra érkezett

kis francia kalandorok kézrekerítésére és találtak is valakit, aki a vándorló francia diákokat látta Magyarországon. Megjelent a főkapitányságon P. Józsefné, aki elmondta, hogy június 25-én Balatonzamárdin nyaralt, amikor turistaruhában, két nagy bottal két idegen diák jelent meg a fürdőhelyen, furcsa kiejtéssel és nagyon hadarva, németül beszéltek. Ez azért érdekes, mert 1 hónapi németországi baramolás után a két francia diák már konytani kezdett a német nyelvhez. Balatonzamárdin éppen Anna-bál volt és a kis szökevények élelmesen föl is léptek az Anna-bál műsorának keretében, gitáron dalokat adtak elő. Fölmutatták P. Józsefnének a rendőrségen a két francia gyermek fényképét és azokon fölismerie őket. A két diák most nyilván a Balaton környékén kóborol. Az egyiknél egy ismétlődő revolver van és ugy látszik, utjukat dél felé gyalogszerrel folytatni akarják. A roubaixi fogorvos Budapestre küldött levelében 5000 frank jutalmat tűz ki annak, aki a gyermekek kézrekerítésében segédkezet nyújt a budapesti főkapitányságnak. A két impostort most ugy a Balaton mellett, mint utjuk irányában keresi a rendőrség.

— Megkönnyítik a kivándorlási utlevelek kiadását. A legutóbbi napokig a belügyminiszteriumban a legnagyobb rigorózással kezelték különösen azoknak az utleveleknek a kiadását, amelyek a tengerentútra szölettek és módot nyújtottak a kivándorlásra. Az elmúlt hét péntekjén megtartott minisztertanácsban — amint A Reggel értesül — arra a döntésre jutottak, hogy a kivándorlási utlevelek kiadásánál ezen túl nagyobb szabadságot biztosítsanak a kiadható hatóságoknak. Ennek az intézkedésnek egyik oka az egyre növekvő munkanélküliség, másrészt pedig az tény, amely a kormány tudomására jutott, hogy sokszerezen utlevél nélkül, meg nem engedett utakon hagyták el az országot és jutottak kivándorlási ügynökök karmaiba. Ezeknek az embereknek szerezésén sorsáról csak későn érkezett hír az illetékes faktorokhoz. Az új helyzet folytán a belügyminiszterium szükségessé tartotta, hogy ugy Kanadába, mint Délamerikába kiküldje a Védőiroda egyik alkalmazottját, aki odakünn a magyar állam támogatásával védőirodai szövet fog fölállítani.

### Meghalt a jószág!

Aki mindenkivel csak jót tett, aki minden tettével csak más javát akarta, az nincsen többé!

**Czeisler Lipótné**  
szül. Engel Szerén

44 éves korában örökre elhagyott bennünket. Szerényen, eszűdesen, hogy másnak terhére ne essék — amint élt —, ugy halt meg. Drága halottunkat 11-én, hétfőn délután 5 órakor temetjük a rákoskeresztúri izraelita temetőből. Az Eg adlon neki nyugalmat, nekünk pedig erőt, hogy e rettenets csapást elbirjuk.

Czeisler Lipót, nagykereskedő (VII. Dob-utca 2), férje: Engel Samu, atyja: Malvin, férjezett Kanitz Manóné, dr. Elek Oszkár, dr. Elek Jenő, Elek Sándor, testvérei: Kanitz Manó, sógora: sógoróné, unokahuga és unokabácsai, az egész család és azok, akiket érzetlenül férjhez adott, gyászolják.

**Üzlethelyiséget  
vagy üzletrészt**

keresek, lehet félelemeleti is, IV-V. kerületben, fő- v. albérletbe. Telefoni J. 34-42



# KÖZGAZDASÁG

## A londoni konferencia

**Berlin szilárdtsága, Bécs barátságosabb hangulata kedvezően befolyásolják a tőzsdét**

**Kevés vásárló, élénkülő üzlet, komoly értékekben lassu áremelkedés**

(A Reggel munkatársától.) Tíz-tizenöt százalékos emelkedést helyezett kilátásba A Reggel a londoni konferencián megjelent német delegáció megérkezésére. Az emelkedés a válópapirokban ugyanolyan arányban be is következett, sőt jellemzőül a pesti tőzsde viszonylagos erejére, a jó megítélést nem tudta megakadályozni a hét végén érkező néhány kedvezőtlen hír sem. A konferencián döntő szerepet játszó amerikai bankárok végeredményben megegyezést várnak, nem esoda hát, ha a magyar pénzügyi világ is optimizmussal várja a sorsdöntő konferencia határozatait. Így ezen a helyen, ahol a magyar gazdasági élet jelenségeit figyeljük, ma is csak ezt az egy szempontot látjuk irányadónak.

**Minden Londontól függ!**

Sokkal többről, sokkal jelentősebből és sokkal végtelenebből döntenek a napokban odafönn, mint a középeurópai tőzsdék — illetve a budapesti tőzsde egy-egy rövidke periódusa. A nemzetközi spekuláció, amely minden anti-patikus egyéni jelensége ellenére, mégis csak keréklendítője a gazdasági életnek — egyelőre vásárol. Vásárol Berlinben, Bécsben és vásárol Budapesten is. Szántszándékkal hangsúlyozzuk: a spekuláció vesz a középeurópai börzéken, míg a bankok nagyon helyesen emelkedő kurzusokon — adnak. Levonatkoztatva ezt a jelenséget a mi budapesti hausse-hetünkre, így rögzíthetjük és így magyarosíthatjuk: a spekuláció, a foglalkozásos tőzsdések London híreitől úgy látják, hogy a franciák végeredményben mégis engedni fognak és minden ellenállásuk csak újabb engedménykiesikarás, illetve a nemzet prestige, a gloire csorbíthatatlan kiemelése. Nos: ha így van, Amerika és Anglia tőkéje beáramolhat a legyőzött Középeurópába, pénzt hoz a termelésbe, a kereskedelemben és végeredményében, vagy tán legelőször a — tőzsdére. A spekuláció leszámítolva magának ezt a logikai sorozatot és vesz, hogy papírja legyen arra az időre, amikor újabb — külső vevőrétegek jelentkeznek a tőzsdén. Ma ugyanis — lehet, hogy csak hetekig, ismételjük, minden Londontól függ! — ez a vágy, még csakugyan csak vágy — és a bankok szívesen adnak saját részvényeikből — amelyeknek egy részét amúgy is olesó árfolyamokon vették föl a piac pánikos napjaiban. Ez a bankok részéről való eladás aunk jele, hogy vezető intézeteinknél általában bizonyos egészséges konzervativizmus kerekedett fölül: mert beavatkozással a piacot nyugodt egyensúlyban tartják, reakciókkal járó ki-robbanásoktól megóvják — és ami a legfontosabb, tőkét szereznek arra a szerencsétlen lehetőségre, ha akárcsak részletkérdésben, de Londonból lesújtó hír érkeznék és a kétségbeesett spekuláció más végletbe csapva át, ismét pánikot provokálna.

\*

**A jó papírok jók lesznek!**

— ezt az alapigazságot ismételjük mostaniglan. És ha a mobiltőke, amely teherbíróképességeinek végső határáig igénybe van véve gazdasági pangásunk és lehetetlenül megsúlyosodott adóviszonyaink idején —, nem vesz részt játékával a tőzsdéi hausse-ban, az inkább csak helyeselhető.

**Nem szabad kosztos engagement-okba mennie egyetlen kereskedőnek, iparosnak, gyárosnak sem.**

még akkor sem, ha a tendencia a legvilágosabb, a gazdasági élet a leglégtetőbb és a pénz a legolesőbb volna. Végigéltük a nagyközönség kosztos vásárlásait és az így megdrágult hitelepénzokozta pusztító krachokat. A tőzsdének elsősorban egészségre és józanságra van szüksége a most következő héten. Ha 10%-os újabb emelkedés bekövetkeznék, elégedettnek kell lennünk! Helyes ez az üzlet realitása szempontjából és azért is, nehogy a kontremín esetleges veszteségei megvázzák és megrendítsék a magához térő tőzsdét. Ámbár e téren határozott szerencsése van a budapesti tőzsdének: a vezető kontremínörök Bécsben fűdöztek — ahogy A Reggel előre megírta —, hiszen logikus, hogy Bécsben kell venni és tartozni osztrák koronával, amely négy héten belül valószínűen pari lesz Budapesttel.

\*

A dollár váratlanul szilárdan fekszik a magánforgalomban. Csütörtöktől szombatig 1¼-2 ponttal állott paritása fölött. Alapos és valódi oka nincs ennek a diszparitásnak, inkább csak az arbitrage pillanatnyi vásárlásával és a dollárkontremín darabvásárlásával lehet ma-

gyarazni. Az arbitragepapírok értékelésénél a legfontosabb a dollár, illetve az osztrák korona magánforgalmi állása;

a hét folyamán — minden jel arra vall — a dollár és vele az osztrák korona is csökkeni fog.

Nem hinnök azonban, hogy ez a csökkenés az arbitragepapírok árfolyamára hatással lenne, mert ha London valóban szilárd tőzsdékre ad tápot, inkább Bécs fog fölfejlődni hozzánk és a spekuláció figyelmen kívül fogja hagyni ezt a máskor nagyon jelentős hányadost.

\*

— Mi tehát e hét tőzsdének horoszkópja? Berlin, Bécs kedvezőbb hangulata befolyásolja Budapestet is. Ami nem jelenti azt, hogy bármilyen szédülten optimista fantázia eruptív hosszokról álmodozhatnánk. A finom, reális értékek lassan élérik azt az árfolyamot, amelyet stabil korona mellett valóban reprezentálnak.

**Ez a folyamat már megkezdődött, a tempóját a londoni konferencia eredményei és a külföldi tőzsdék diktálják.**

Egyelőre azonban vásárlók alig jelentkeznek. A magyar gazdasági helyzet általában nem mondható vidámnak, viszont a tőzsde megítélése ma sokkal jobb, mint akár két hét előtt. Minden indokot mérlegelve:

**barátságosabb tőzsdéket várunk.**

× Elkészett jegyzetek egy jubileumhoz. Ötven éve, hogy Ullmann Adolf báró a Hitelbank kötelekibe lépett. Mi történt egy félszázad óta Magyarországon? Ki az, Ullmann bárón kívül, aki 50 évig a posztján maradt? A Hitelbank vezérigazgatója ugyanis, az utolsó két évtizedben, valóban úgy állott a posztján, mint hűség, derék, esküjéhez élve-halva ragaszkodó katona. Mi gyakran szemben állottunk a Magyar Általános Hitelbank gazdasági principiumaival, de Ullmann Adolf báró személyének mindenkor az öt méltán megillető tisztelettel és nagyrabecsüléssel adóztunk. És ha azt kérjük, mi a titka Ullmann töretlen pályájának, amely nem zökkent soha, mindig nyílegyenesen szárnyalt a harmónikus befejezés felé, egy rövid mondatnál felelhetünk meg: a Hitelbank vezérigazgatójának zsenialitása, — a karaktere. Ötven év alatt a gyanu árnyéka sem ért föl hozzá, ez a legtöbb, amit Magyarországon bankvezérről elmondhatunk.

× Háromnapos az e heti tőzsde. Az első tőzsdéi héten, amely hosszú hónapok óta barátságosabb hangulatú biztat, csupán háromnapos üzleti periódus lesz Hétfő, Kedd és csütörtök az üzleti nap, mintán pénteken (15-én) ünnep van. Ez üzletek kasszanapja: augusztus 28.

× A vasárnapi magánforgalom az erőteljesebb tőzsdéi hét eredményeképp színesebb képet mutatott. Bár a nagybankok részéről még mindig csak saját papírjaikkal mutatkozik érdeklődés, a tőzsde hivatásos játékos hausse-iei emelkedő árfolyamokon irányították a szombat-vasárnapi magánforgalmat. Bankközi forgalom még mindig jelentéktelen volt, ellenben a tőzsde előtt minden régi nagy játékpapírra lett volna fölvevő. Így kötötték Köszvényben 3375-öt, Hitelben 604—605-öt, Kereskedelmi Bankban 1350-öt, tehát a legmagasabb pénteki prompt árfolyamokon várja a spekuláció az e heti üzlet megindulását.

× Berlin szilárd! Berlinből jelenti A Reggel tudósítója: A német tőzsdéket is fölírta Rentenmark-letargiájakból a londoni konferencia. Berlinben, ahol néha heteken át nem változtak a ténylegesen csak taxációszámra menő jegyzetek — augusztus első napjai óta szűke mederben és az értékpapírpiac minden ágában régen látott kedv és élénkség mutatkozik. E külső hausse-alap mellett belső hausse-eredőként a nagyon súlyos német tarifaviszonyok jelentékeny csökkenése szerepel. Az érdeklődés természetes irányban a kiirtendő Ruhr-vidék néhez értékel fel fordul, amúgyra, hogy bizonyos mértékű árhány is mutatkozott. A pénz olesőbb: a külföldi tőke részvételének ez a kiváló jelensége megszilárdította a realizálásokra elgyöngyült hétfégi árfolyamokat. A járadékpia kiemelkedő eseményül a török, orosz és a magyar járadékkötvények szilárdulását jelenti.

× A bécsi magánforgalomban emelkedtek a részvények. Bécsből jelenti telefonon A Reggel tudósítója: A szombati és vasárnapi magánforgalomban megerősödött a pénteki tőzsde bizakodó hangulata. Itt a pénzügyi körök, még olyanok is, amelyeknek Londonnal és Párisal való erős kapcsolata deklarálva van, igen optimisztikusan itélik meg a londoni konferencia várható eredményeit. Általában az a vélemény, hogy meglepetés csupán a hossz irányzatában érheti a piacot, mert a konferencia mai plattformjáról nincs rossz utra való visszatérés a

franciák számára, a békés kibontakozás eshetőségei tehát csak javulhatnak. A spekuláció bizalmát fokozza az a körülmény is, hogy Rothschildék a tőzsde legkitartóbb vásárlói. A barátságos hangulat is az Osztrák Hitel piacáról indult ki, — mint azt A Reggel már az elmúlt héten jelentette — és innen terjedt át a bankértékekre, különösképpen a Bankverein-részvényekre. Az elmúlt héten, ahogyan azt A Reggel bécsi tudósítója jelezte, az üzlet fölélénkült és a tőzsde atmoszférája is kellemesebb lett. Általában 20—25 százalékos a bécsi árfolyamok hatnapi emelkedése. Főoka ennek: Berlin és Prága nagy kontremín-pozíciókat tartott a bécsi piacon és ezeket most fedezi le. Vásárlóként léptek föl azok az amerikai kezek is, amelyek a múlt évi hosszok idején szerencsésen operáltak Bécsben. Az emelkedés egyenletes, egy kategóriában sincsenek kilengések. Ezt az árnivellálást a Stützungs-Komité végzi, amely a pánik idején rengeteg papírt vett föl és most adja vissza olyan tempóban, amely szabályozólag hat a piacra. Az osztrák bankjegyforgalom elérte a 2 billiót. Ez a Nemzeti Bank külföldi szakértőit arra készíti, hogy a hivatalos bankkamatlábát 12-ről 15%-ra javasolják fölemelni. A bankok és a nagyipar természetesen ellene vannak, de minden valószínűség szerint fölemelik a bankkamatlábát. A magánforgalomban Osztrák Hitel és Bankverein emelkedő árfolyamokon talált vevőkre, de emelkedtek a vasipari értékek is, mint Alpezi, Krupp és a Kárpátia. A korlátértékek közül főként építési, sör- és gépipari papírok iránt mutatkozik érdeklődés. Senki se gondolja, hogy ez a fokozatos szilárdulás a vásárlók tömegeit vonza a tőzsdére. A forgalom egyelőre szűk határok között mozog, a közönségnek ma még csak elenyészően kis töredéke kapcsolódott az üzletbe. Vasárnap a következő árfolyamokon kötöttek: Osztrák Hitel 187, Salgó 545, Magyar Hitel 550, Bankverein 127. Magyar értékek iránt nem érdeklődik a spekuláció.

**Káldor Marcellné született Reisz Ilona** úgy a maga, mint gyermekei, Káldor Elek, özv. Lajta Béláné született Káldor Klári, Vass Istvánné született Káldor Edith, menyé Káldor Elekné, született Harsányi Erzsébet, veje Vass István és unokái, Lajta Erika és Vass Marianne nevében fájdalomtól összetörtten jelenti, hogy drága, jó férje, imádott apa és nagyapa,

## Káldor Marcel

e hó 8-án elhunyt.

Drága emlékét szivünkben örökké őriztük.

Testvérei, sógorai, sógornői.

Temetése e hó 11-én, hétfőn délután 3 órakor lesz a rákoskereszturi izraelita temetőben.

A Káldor Kereskedelmi Rt. tisztviselői és munkásai mély fájdalommal tudatják, hogy szeretett vezérigazgatójuk

## Káldor Marcel

kereskedelmi tanácsos ur

f. hó 8-án elhunyt. A legjobb főnököt, 30 éven át legőszintébb jóakarókat és barátunkat, mintaképünket gyászoljuk benne.

Budapest, 1924 augusztus 8.

Mélyen szomorodott szívvvel jelentjük, hogy intézményünk megalapítója és volt elnöke

## Káldor Marcel ur

odandó és tevékeny munkássága közben mindannyiunk fájdalmára folyó hó 8-án elhunyt.

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

Magyarországi Irodépkereskedők Egyesülete

**Magyar Agrár- és Járadékbank Rt. vezetőmagosztálya**

Budapest, V. Nádor-utca 16. — Telefon: 72—81

Sürgönyeim: Agrár Budapest

Vess a legmagasabb napi áron lőkeré- és lucernamagot és egyéb gazdasági magvakat

Műtazott ajánlatokat kér

## MICHELIN PNEU

autó- és motorkerékpár-fűszerelések

Telefon 21—27 MAGY, Andrásy-ut 34

# Az aranyparitás fölött álló villamostarifa kulisszatitkaiból

## Dilettantizmus és nepotizmus az igazgatásban

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti közönségnek állandóan hangoztatott panasza, hogy a budapesti villamos viteldijak, amióta a kurzus kezébe kerültek a villamosvasutak, jóval az aranyparitás fölött vannak. Párisban 35 centimesbe, körülbelül 1400 magyar koronába kerül a legdrágább villamosjegy, Bécsben 1700 koronáért lehet óráig utazni a villamoson, Budapesten pedig az átszállójegy 3500 korona. Ha okát keressük a budapesti villamos drágaságának, könnyen megtaláljuk: A kurzus, mihelyt kisajátította magának a városházát, befészkelődött a villamostársaságnál is és amint a városházán csak rombolt, úgy a villamostársaságnál is zavar, pusztulás jelzi működésüket. A B. Sz. K. R. T. új vezetősége most végre építeni akar. A B. K. V. T. és a Városi Villamos jogutóda, a B. Sz. K. R. T. elhatározta, hogy Kertész-utcai telepét kibővíti.

40 milliárdot irányoztak elő az építkezésre.

A munkálatokat már megkezdték, a hatalmas, közel 3000 négyszögletes teiek Akácfa-utcai frontján épült 15., 17., 18. és 21. számú házakat részben le is bontották. Itt akarják fölépíteni az új épületek és ide költözik majd át a B. Sz. K. R. T. mostani helyiségéből, a Lipótkörut 22. számból. Ma ugyanis az a helyzet, hogy a B. Sz. K. R. T. székházában, a Kertész-utcában a Helyiérdekű vasutak igazgatósága helyezkedett el. A Lipótköruti épületben pedig, amely a Hévíz, illetőleg a Nova tulajdona, helyezkedett el ideiglenesen a B. Sz. K. R. T. A 40 milliárdos építkezéshöz szükséges tőkét a villamostársaság mostani vezetősége

a viteldijakból, vagyis a folyó bevételekből akarja előteremteni

és elsősorban ez az oka annak, hogy a budapesti villamos a legdrágább az egész világon. Régebben ha a társaság valamilyen nagyobb építkezésbe kezdett, akkor vagy tőkét emelt, vagy pedig kötvényeket bocsátott ki, kölcsönt vett föl, amit 40-50 éven belül fizet vissza. A kurzusvezetés nem próbálkozott meg a kölcsönszerzéssel, mert félt attól, hogy a Buday-rezsinnel nem ad a külföldi tőke kölcsönt, bármilyen nagyértékű vagyontárgyakkal is rendelkezik a B. Sz. K. R. T. Nem volt tehát más mód, mint a folyó bevételekből fődözni ennek az építkezésnek a költségét, mint ahogy nagy részben a napi bevételből folytatják az alsóvezetési vonalak átépítését felsővezetékesre.

Ugyancsak nagymértékben hozzájárul a budapesti villamosviteldij drágaságához, hogy a B. Sz. K. R. T. vezetősége fölmondott többszáz B-listára helyezték — főleg szidóvállás — villamosvasuti társasági alkalmazottakat és kitalálnak. A kereskedelmi minisztérium csak úgy járult hozzá az alkalmazottak elbocsátásához, hogy

a villamostársaság vezetősége garantálta, hogy nem vesznek föl új alkalmazottakat, ha pedig erre szükség volna, úgy elsősorban a régiakat veszik vissza,

vagyis a B-listások közül hívják vissza a szükséges munkacseréket. Ezzel szemben, mint ismeretes,

a villamostársaság kétszerannyi új alkalmazottat vett föl, mint amennyit B-listára helyeztek és elbocsátott.

És az új alkalmazottak között olyan nevek szerepelnek, mint Illy László, a Club-kávéházi amnesztias. A villamostársaság igazgatói közül is sokat B-listára tettek, fizették a sok százezeres végkielégítéseket, csak hogy a maguk

embereit ültethessék be az állásokba. Így például elbocsátották Földes Imrét, a kitűnő szindarabirót is.

akinek helyére most Stankovich Szilárd, volt fővárosi tanácsnokot hívták meg.

Hogy a B. Sz. K. R. T.-nél milyen családi gazdálkodás folyik, azt mi sem jellemzi jobban, mint az alábbi eset: Az ébredő villamosvasuti alkalmazottak elnöke, Patz Sándor dr. forgalmi főnök, aki még csak 12 éve áll a társaság szolgálatában, de már két esztendő óta igazgató. A forgalmi főnök ur sógorát akarta elhelyezni a villamosvasutnál és hogy megürüljön egy hely, Rittinger Aurél műszaki rajzoló

több mint husz millió korona költségmegtérítéssel Németországba küldte tanulmányútra, az így megüresedett helyre pedig azzal kinevezetté helyettesnek sógorát.

Ez a családi gazdálkodás és a dilettantizmus okozza elsősorban azt, hogy Budapesten a villamosviteldijak jóval az aranyparitás fölött vannak.

## Milliárdos köztérpénzeselés miatt letartóztattak egy ügynököt

Hölbedarandszerrel fizetett 5 és 10 százalékos heti köztérpénzt — Eluszták a milliókat

(A Reggel tudósítójától.) A főkapitányságra néhány nap előtt több följelentés érkezett egymásután Weisz József nevű ügynök ellen.

A bejelentett károk összege csakhamar egy millióra ragott.

A panaszosok mind azt jelentették, hogy köztérbe adtak milliókat Weisz Józsefnek és most, amikor a befektetett tőkét visszakövetelték, az ügynök nem tudta a pénzt visszaadni. A bejelentők között van egy katonatiszt is és sok kereskedő. Mikor Weisz előállították a főkapitányságra és legelőször kihallgatták, csakhamar kiderült, hogy az ügynöknek azért sikerült ilyen összegeket szereznie, szinte födözet nélkül, mert a heti 1/2 és 3/4-os köztérpénzkamatok helyett 5, sőt 10%-os köztérpénzt fizetett. Így természetesen készséggel bíztak rá a hiszékeny ügyfelek egyenként több százmilliót. Weisznek sem irodája, sem üzlete nem volt. Lakásában bonyolította le pénzügyi műveleteit. Természetesen a magas heti köztérpénzek rövidesen fölemésztették a neki átadott tőkéket, úgy hogy végül, hogy tovább tudjon fizetni köztérpénzt, újabb pénzeket vett föl. Többeknek elmondotta, hogy kitűnő üzleteket tudna kötni, ha pénz állana rendelkezésére, több miniszteriumnak tudna szállítani szappant és egyéb árucikkeket. Kapott is nagyobb összegeket a közös üzlet lebonyolítására, azonban Weisz József a vásárolt árukat nyomban azokra iratta, akiknek pénzét már jóval előbb elhasználta s így most nemcsak azok tettek ellene följelentést, akikkel köztérpénzösszekötésben állott, hanem az újabb károsultak is. Weisz Józsefet vasárnap letartóztatták s kihallgatásakor azt mondotta, hogy a rábizott pénz egy részét elköltötte, nagyrészt azonban azoknak fizetett ki, akikől köztérbe vette a milliókat

s ugyszólván a magas köztérpénzekkel visszafizette a kapott tőkét.

Rejtelmes üzletei ügyében folytatja a rendőrség a nyomozást.

## Hydroplánforgalom Junkers - fémrepülőgéppel BUDAPEST-WIEN-BUDAPEST

MENETREND:  
ind. Budapest 7 óra 30 perc — érk. Wien 9 óra 30 perc  
ind. Wien 16 óra 30 perc — érk. Budapest 18 óra 30 perc

Csatlakozás: München—Zürich—Genf—Frankfurt felé.  
Menetjegy ára: Wien—Budapest 35 sfr. ellenértéke magyar koronában

Menetjegykiadás és fölvilágosítás:  
**AEROEXPRESS R. T.**  
Gellért-szálló és Közp. Menetjegyiroda V. Vigadó-épület  
Járatok indítása: Vasárnap kivételével minden nap

## Könyvelés Mérleg Restancia

stb. földolgozása

## Adóügyek elintézése

László Marcel könyvelési iktetésben

V. Lipót-körut 3. sz. Telefon: 25-54

## „PYRAMIS”

MAGYAR FÖLBIROKOSOK ÉS FÖLBERLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA  
BUDAPEST, VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRUT 26/D. SZ.

Gabona-, vetőmag-, műtrágya-, gyapju-, műszaki-, mezőgazdasági gép- és bankosztály

Az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság érdekkörébe tartozó alulírott iparvállalatok igazgatósága és fölügyelőbizottsága mély fájdalommal jelenti, hogy

## Faragó Ármin

az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság ügyvivő-igazgatója

folyó hó 3-án hosszas szenvedés után elhunyt.

A megboldogult, mint alulírott vállalatok igazgatóságának tagja, vezetésükben tevékenyen közreműködött, ügyeikkel mindenkor szeretettel és odaadással foglalkozott és azok fölvirágoztatása körül maradandó érdemeket szerzett.

Emlékét halálsszeretettel megőrizzük

Angol-Magyar Szállítványozási Rt.  
Bauxit Trust A.-G.

Egercsehi Kőszénbánya és Portland-cementgyár Rt.

„Égis” Egyesített Gyógyfürdők, Ingatlan és Szálló Rt.

Egyesült Építőipari és Majózási Rt.  
Fehér Miklós Gépgyár Rt.

„Ferro” Vas- és Ércereskedelmi Rt.  
Idegenforgalmi és Utazási Vállalat Rt.

István Téglagyár Rt.

Kőhányai Góztéglagyár Társulat Pesten

Kőszénbánya's Téglagyár Társulat Pesten (Drasche)

Dr. Lipták és Társa Építési és Vasipari Rt.

Magyar Vegyipari Gépgyár Rt.

Nyergesújfalusi Cementgyár Rt.

Nagybányai Kőszénbánya Rt.

Paschka és Társa—Heim H. Rt.

Ujlaki Téglagyár és Mészégető Rt.

Budapest, 1924 augusztus 4.

Az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság igazgatósága, fölügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély fájdalommal jelenti, hogy

## Faragó Ármin

az intézet ügyvivő igazgatója

folyó hó 3-án hosszas szenvedés után elhunyt.

Megboldogult igazgatónk több mint egy negyedszázadon át szolgálta intézetünket odaadó munkássággal, nagy tudással és soha nem lankadó akaraterővel. Körünkben kezdte meg pályáját, tevékenységét évről-évre növekedő hatáskörben, soha nem csökkenő lelkesedéssel egyedül Bankunknak s a gondjaira bízott vállalatoknak szentelte, amelyeknek a magyar közgazdaság fontos tényezőivé való fejlesztését tekintette élete legfőbb céljának.

Intézetünk nagytehetségű igazgatóját, tisztviselői karunk önzetlen és nagyrabecsült kartársát gyászolja az elhunytban, akinek emléke mindenkor élni fog közöttünk.

Budapest, 1924 augusztus 4.

# SZÍNHÁZ MOZI

## Darvas Lili halálosan beleszeretett Párisba

Belebetegedett a válás fölötti fájdalomba. — Wolfgangseeben elveszett egy 20 briliánsból álló karperece. — Bánatát enyhíti az új Molnár-darab, amelytől el van ragadtatva

(A Reggel munkatársától.) Vasárnap reggel érkezett Budapestre öt heti külföldi tartózkodás után Darvas Lili, a Vigszínház új heroinája. Darvas két hetet töltött Párisban, hármát pedig Wolfgangseeben, a Salzkammergutban, ahol dehogyan is jutott eszébe, hogy szerepeket tanuljon: pihent, pihente a múlt évi magyar színházi szezon fáradozásait, amelyek a fiatal színésznőt rendkívül kimerítették. A Reggel munkatársa vasárnap este fölkereste Darvas Lilit otthonában. Valahogy, mintha megnyult volna, mintha még karesubb és magasabb lenne, mint volt azelőtt, az arca is átetszőbb lett, légiesebb, fekete ruhájában olyan, mint egy furesa, karesu, fekete madár. A szobában szanaszéjjel nyitott bőröndök, tartalmuk a földön és a székeken hever, az édesanyja most rendezte, rakosgatja őket be a szekrényekbe. Darvas éppen távozóban van hazulról, a kocsi-ban mondja el nekem élményeit, tapasztalatait:

— Életemben először voltam Párisban. Hétfői napon érkeztem meg, de nem is bírtam elképzelni, hogy ez a hétfő egy egészen közönséges hétfői nap legyen. Folyton kérdeztem, hogy nincs-e valami örömnappal vagy valami nagy eseménnyel: úgy szeltek, lármáztak, zibongtak, nevettek az emberek, a párisiak, Párisban, a párisi utcán. Azt kellene mondjam, hogy ebben a szívdarvnyos városban talán a színház az, amely a legjobban fejbevégt, dacára annak, hogy a párisi színházról annyi mindent hallott az ember idehaza már. De ha az életre, a városra, a házakra, a fákra, az utcákra, a földalattira, a millió aranyos kis kocsmáira vagy például a vásárcsarnokra gondolok, nem tudok dönteni. Mert igaz ugyan, hogy a színházak annyira fölülmúlták minden várakozásomat, hogy csak leborulva és imádkozva tudom kijelenteni ezt a szót, hogy: francia színház, a másik oldalon hadd mondjam el, hogy meghatótt voltam — ne nevésem ki — a vásárcsarnok előtt, amelyet kétszer is láttam éjszaka 12 órakor, amikor a város minden irányából teherautókon és szekereken hordják, hordják a rengeteg sok élelmiszert és rakják hegyekbe, hogy azt hittem, hogy az a rengeteg élelmiszer Párisnak talán hetekig is elég és nem akartam elhinni, hogy mindaz, amit láttam, alig egy napra való.

— Minden áldott nap, sőt csütörtök és vasárnap kétszer is, délután és este is voltam színházban. Kimondott hírességeket, természetesen, nemigen láttam, mert hisz ezek július második felében nem játszottak. De minden előadásnak éppen az volt a szenzációja, hogy ennek dacára mindig akadt egy-két olyan színész a színpadon, akiről, ime, csak a legnagyobb elragadtatással tudok beszélni. Bement az ember egy kis utcában egy kis színházba, ahol egy kis francia darabot játszottak, olyan szépen, olyan elegánsan és finoman, ahogy Pesten talán el sem tudtam volna képzelni soha és olyan szépek voltak és olyan kedvesek és olyan tehetségesek, hogy szerettem volna nekik fölkiáltani a színpadra, hogy gratuláljak, szeretlek benneteket, ti kedves, szép, tehetséges, elegáns francia színészek. Hyen volt a Comedieben De Feraudy és Victor Bouchet, akit egy Gerald-darabban és a „Buridán szamará”-ban láttam. Vagy ilyen volt Rachel Meller, az édes, az utólérhetetlen, akinek csókolom a kezét.

— Mit mondjam el, hogy a Louvreban sirva fakadtam s hogy a Luxembourgon csillogó szemekkel bámultam a modern franciákat; Napoleon sirjáról sem beszélhetek, nevétséges volna. De elmondom, hogy például benn voltam egy francia bírósági tárgyaláson, tiz-tizenketten ültek a vádlottak padján, csupa kis csirketolvajok, tiltott koldulásért vagy csavargásért. Ott ültek a bírák az emelvényen, féltelmes talárokban s közöttük az elnök, egy hallatlanul kedves, szakállas francia ur, aki

utólérhetetlen szeretetreméltósággal, csöndes, kedves, udvarias hangon úgy nyújtotta át nekik a három és hat hónapokat — csavargásért és koldulásért! —, mint ha gratulált volna nekik. Trois mois — mondotta halkán és finoman, s egy mozdulattal elboacsátotta őket, mint ha a fogadás végét jelezte volna. Kint sütött a nap s ezek idebenn egy hang nélkül távoztak, az egész olyan volt, mintha csak színházban lát-tam volna.

— Voltam az Opera Comique-ban, itt egy Charpentier-operát láttam, a zenét és a szöveget is ő írta. Párisban játszik, párisi munkások között. Vad, modern muzsika, olyan izgató, hogy a harmadik fölvonásban már el sem tudtam képzelni, hogy hova fokozódhatik még. És zene is, szöveg is akkor röpült föl még az égig, reszkette jöttem ki a színházból. Voltam a Théâtre L'Etoile-ban, a Sacha Guitry és Yvonne Printemps kis revüszínházában, a Champs Elysée-n. Ez egy 300 személyes, aranyos kis színház, kis színpaddal, amelyen, el-lentében a többi nagy, gigantikus méretekkel dolgozó revüszínházakkal, egy szellemes, vicces, kedves párisi revüt játszanak, amelyet Yvonne Printemps és Sacha Guitry vezetnek végig. Ez az a színház, ahol július közepén 14 napra előre el volt adva minden jegy. Nem lehet elmondani az eleganciának azt a tulságos bőségét és gazdagságát, amely bronzokban és márványokban és vastag plüssökben már az utcán kezdődik és nem lehet leírni azt az utánozhatalan stílust, ami erről a színpadról egész Páris is annyira meghódította, hogy a legizébb kánikulában is török magukat a színház jegyeiért.

— Mit mondjak még: alig tudok franciául és nem volt olyan ember, aki el ne lett volna ragadtatva, hogy mily tökéletesen beszélem a francia nyelvet. Ahogy valaki hibásan beszél franciául, rögtön békólnak neki, az üzletekben, ha valamit vásároltam, nem mulasztották el megjegyezni, hogy milyen szépen és milyen nagyszerűen beszéltem a nyelvükön. Hát nem édes emberek? Mint ahogy édes az egész város, az életük, minden, minden, ami belefér ebbe az egyetlen szóba: Páris. Halálosan beleszerettem, beléjük szereltem, betegem jöttem el a fájdalomtól...

— Innét Wolfgangseebé mentem, itt töltöttem három hetet. Egész idő alatt esett az eső. Ráadásul elvesztettem egy karperecemet, amelyben husz nagy briliáns volt. Anyómnak még meg sem mertem mondani. A színházhoz holnap megyek föl először, hallom, a Sasfiókot már próbálják. Hogy azután mi jön, azt tudja: a Vigben a Molnár-darab. Ma dél óta ismerem a darabot és fáj belé a szívem, úgy el vagyok ragadtatva tőle.

Egyed Zoltán

\* A Renaissance-Színházban e héten is minden este 8 órakor a Gilbert nagyszerű operettje, a „Dorina és a véletlen” kerül színpadra Palásthy Irén, Kabos, Kompóthy, Sziklaival a főszerepekben.

\* „A párisi lány.” Szenzációs premierrel nyitja meg új szezonját a Fővárosi Operettszínház. Páris színházi éveinek legnagyobb sikere kerül bemutatásra, a „Gosse de riche”, amelyet Yvaine, a „Cserebere” világhírű komponistája írt. Az újdonság, amely az operettszínházot messze elkerüli. Helmi Jenő fordításában „A párisi lány” címet kapta. Nagyszerű az operett szereposztása. Először lép föl a Fővárosi Operettszínház színpadán Rátikai Márton. Amerikai szereplése után most lép először a közönség elé Keleti Juliska. A címszerepet Harmath Hilda játssza. Bemutatkozik a kolozsváriak ünnepeit bonvivánja, Tolnay Andor. A 16bbi főszerepet Fejes Teri, Gyöngyössi Erzsébet és Sarkadi Aladár játssza. Az újdonságot Szabócs Ernő rendezte. A zenét részt Marton Géza, a színház új karnagya tanította be. A díszleteket Málnai Béla tervezte.

Nagy Endre  
és  
Salamon Béla

minden este föllépnek a  
Terézköruti Színpad  
szenzációs vígjáték-estéin

Kezdeté este 9 órakor Rendes helyárak

## Rákosi Jenő — Türr István tábornokról

Találkozás a generálissal egy nizzai karneválon

(A Reggel tudósítójától.) Türr Istvánnak, a legendás hírnevű tábornoknak, Garibaldi nagy magyar hadvezérének százszentéves születése napját ünnepelte vasárnap a magyar főváros. Türr István kortársai közül már igen kevesen élnek, kevesen emlékeznek az olasz szabadságharc magyar hőseire, Európa uralkodóinak bizalmas barátjára. A Reggel munkatársa vasárnap délután fölkereste Rákosi Jenőt és kérte, mondaná el, hogyan emlékezik vissza a nagy Türr Istvánra, akivel ő olyan sokszor találkozott...

— Egyszer, emlékezem, külföldön találkoztam vele... így kezd mesélni róla a legnagyobb magyar publicista, Rákosi Jenő. — Nizzában voltam, gyönyörű, forró karneválon... Tengernyi nép hullámozott egész nap az utcákon, a tengerparton, a ligetekben és én is valósággal elkábultan jártam-keltem a tömegben. Alarcban és jelmezben kavargott a sokaság és én is fehér franciskánus barát csuhájába öltöttem és így vegyültem el a karneváli zajló áradatban... Egyszerre csak valahol az egyik utcán meglátom Türr Istvánt. Odasiettem hozzá és hangomat egészen elváltoztatva, nagy örömmel üdvözöltem őt — magyarul.

— Rámnézett hosszán, kutató és végtelen kíváncsisággal kérdezte:

— Ki vagy, jó honfitársam? De én nem földtem föl magam, hanem továbbra is mély, elváltoztatott hangon beszéltem vele, mindenféle kérdésről, amiről tudtam, hogy érdekelte, Magyarországról és ő egyre fokozódó lelkesedéssel válaszolt és folyton megismételte kérdését:

— Ki vagy hát, mondd meg már végre?!  
Ekkor a hullámozó tömeg elszakított bennünket egymástól és Nizzában többé nem is láttam Türr tábornokot.

Itt elhallgat Rákosi Jenő, majd elgondolkodva folytatja:

— Nagy elme volt, páratlanul ügyes diplomata, aki úgy forgott az európai udvarok között, úgy tárgyalt, úgy közvetített, mint soha egy magyar ember sem. A szabadságharc után igazi emigráns volt, fájdalmas szívevel és folyton hazavágyó lélekkel, — de nem volt Kossuth Lajos pártján. Más uton járt Türr, bár egyet akart Kossuth Lajossal, szabadnak látni újra hazáját az idegen elnyomás alól...

— Ez a nagy szabadságinádata vitte őt az elnyomott olasz nép közé, harcolni a főlzababulásátért. És amikor béke lett és itthon is megtörtént a kiegyezés, Türr István is hazajött és boidogan vetette belé magát a béke nagy munkájába. Dolgozott fáradhatatlanul és hatalmas vállalatokat teremtett, megalkotta a Ferenc-csatornát és közben minden országos kérdéshez hozzászólt.

— A „Reform”-ba írt főleg Türr István szép cikkeket, nagyjelentőségű kérdésekben. Legtöbbnyire interjúkat adott, amikor szükségét érezte, hogy hallassa szavát...

Itt elhallgat Rákosi Jenő és halkán mondja végül:

— Azóta sok idő elmúlt... (v. l.)

## Üzletünk átszervezése miatt

egy-egy cikket

# BÁMULATOS OLCSÓ ÁRON ADUNK

	Korondtól
Leánykakabát, sapka, sál garnitúrák	240.000
Fátyol női harisnya minden színben	42.000
Flór női harisnya fehér színben	27.000
Női flór reformnadrág minden színben	41.000
Férfizokni minden színben	10.000
Női selyem reformnadrág minden színben	168.000
Selyemzsemper	290.000
Női batizszeszembendők	9.000
Frattir fürdőköpeny	490.000
Kötött gyapjú női kabátok minden színben	192.000
Női és férfi kötött mellények minden színben	198.000

Kosztümök, garnitúrák, kendők, sapkák, reformnadrágok, gyermekkabátok és sportgarnitúrák, stb.

## Guttman Béla

Budapest IV, Koronaherceg-u. 6

## KERT-MOZI

Aréna-ut és Vilma királyné-ut sarkán. Telefon: 26-04.

Cinege mint péksegéd, 2 fölvonásos hureszk  
Lázadás a Columbián, tengeri történet 5 föl.  
Sagossa kalandjai, 5 fölvonásban

Előadások este 8 és 10 órakor

## Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mit szól ehhez a példátlan sürgés-forgáshoz a színházi világban?

— Ne beszéljen! Augusztus elején?  
— Na hallja, két hét múlva minden színház nyitva lesz, — hát meddig várjanak.

— Ez igaz. Hát tényleg, kezdődik?...

— Mi az, hogy kezdődik?! Folyik! A Magyarországon délelőtt és délután a „Sasfiók“-ot próbálják. Ma délelőtt már Darvas is részt vesz a próbán, aki szombat éjszaka érkezett meg Budapestre. A Belvárosi Színház az erősen németgyanus, de francia Jägerschmidt-házaspár darabját, a „Charly“-t próbálja. Lakatos László rendezi, premierje 20-án. Utána rögtön a Savoir-darab, a „Nagyhercegnő és szobapincér“ következik, két főszerepét Titkos és Kertész Dezső játsszák. A Belvárosi egyéb hírei: a szőke Csathó Gitta, aki még Svájcban nyaral, onnét az urával, Bertha Istvánnal tér vissza, aki otthagyta a zürichi Stadtheatert és a Király-Színházhoz szerződött karmesternek. Újból tagja a Belvárosinak — ezúttal harmadszor — Corthy Myra, aki kitérdepelte az urától a játsszói engedélyt.

— Titkossal mi van?  
— Megjárta Páris, Londont, Svájcot és — beteg jött haza. A Monna Vannában partnerei Csontos és — Beregi Oszkár! Beregi játssza Guidót és Csontos Princivall-t. Ez aztán a szereposztás, mi?

— Ez igen.  
— A színház titkos — és nyílt? — igazgató-jelöltje egyébként — Lakatos László.

— Blaha?  
— A Blahát a színészek elnevezték expressz-színháznak. Először: mert műsorát egy óra alatt állította össze Faludi Jenő és Emőd Tamás. Fődarabját, a „Little Jessi James“-t, Faragó Jenő hétfőn délután vette át a Király-Színháznál s kedden este 6 órakor fixundfertig átadta Faludinak. Másodsor: naponta négy darabot próbálnak, a magánszámokról nem is beszélve. Reggel 8-kor kezdenek dolgozni és este 8-kor még világos a színpad.

— Szóval izgalom az egész vonalon.  
— De milyen. De hát nem is lehet másképp, ez a játék igazán nem babra megy. Az Unió új főrendezője, Bánóczy László dr. éjjel nappal dolgozik. Tele van munkakedvvel. Faludi jellemzése róla: „naponként három-négy órát tárgyalok vele és soha még egy üres mondatot nem hallottam tőle...“ Legújabb darab akvizíciójuk egy artistadarab, címe: „Voulez vous jouer avec moi“. Csontos, Törzs, Rátkai és Bajor játszanak benne bohóc- és artista szerepeket. Achard Marcel írta a darabot.

— Gratulálok. És mit szól mindezekhez a Vig?

— A direktorok hazajöttek ugyan Karlsbadból, de egyelőre — vasárnap reggel autón leráudáltak Siófokra. Igaz, hogy nekik nem is olyan sürgős a dolog. Zsazsa ugyanis sürgönyözött Innsbruckból, hogy 15-én pontosan megérkeznek, úgy hogy 6k 16-án program szerint nyitnak a jó öreg „Antónia“-val. S bár egyébként — i. i. évközben! — egy pénztár is soknak bizonyult, épp az „Antónia“-ra való tekintettel, amint ezt saját szememmel volt szerencsém látni, még egy ablakot vágattak a pénztárba, úgy hogy most egyszerre két pénztárnak adja majd ki a jegyeket. Egyéb újítás: új világosító berendezés a színpadon.

— Jó, jó, de a program! Uj darabok?!

— Előreláthatólag a „Krisztina“. A próbák 18-án mindenestre megkezdődnek. Sok függ attól is, hogy Lukács Pál mikor lesz jobban. Egyelőre ugyanis a János-szanatóriumban siratja a vakbélét, amelyet Manninger professzor operált ki belőle a múlt héten. Operáció előtt megjelent a szanatóriumban Vajda főrendező, aki a színház nevében is megkérte a híres professzort, hogy nagyon ügyeljen a páciensre, mert — nagyon sok az előlege.

— Jó.

— Megoperálták ezen a héten Pethes Sanyit

is, ő is jobban van már. És jobban van — vasárnap kelt föl az ágyból —, Balassa Jenő, a Víg-színház kitűnő művésze is, akinek, szegénynek, már holt híré is költötték. No és senki többet, harmadszor: súlyos vakbélgyulladásal operálták meg a tehetséges, fiatal Horvát Évát, aki szintén túl van már a krízisen.

— Elég a betegségek, hallotta a Sebestyén

Géza siófoki pezsgőcsatájának a hiteles történetét?

— Nem én.

— Hát hol él maga, mondja? Azt tudja, ugye, hogy Rátkay 15-én otthagyja az „Arvácská“-t, amely Gézának úgy beírótt, hogy minden adósságát kifizette már, még azokat is, amelyeket boldogsága anámorában szeretszéljével csinált. Rátkay ugyanis át megy a Fővárosiba a „Párisi lány“ előadásaira. Helyettesről kellett tehát gondoskodni. Még pedig melyik helyettesről. Fogta tehát magát a jó Géza és leutazott Siófokra Halmay Tiborhoz, aki ott nyaralt és elkezdte főzni. Kezdte Badacsonnyival a főzést. Sehogysem ment. Kiparancsolt egy üveg pezsgőt. Az órák és a pezsgők fogytak, Sebestyén már így rendelte a pezsgőt: egye fene, még három zsölye, jöha! még egy üveggel; végül is az történt, hogy reggelre majdnem egy telt házat költött rá Halmayra, aki végül is megígérte, hogy majd sürgönyöz. Sürgönyözött is: Nem játszhatom, csókolak, Tibor. Amire Géza azt dünnyögte, föltanuk állítása szerint: Inkább sürgönyözte volna azt, hogy — én csókoljam ötöt, de játszik!

— Ez a Géza, ez a Géza! Hát most ki fog játszani?

— Érczkövi. Teljes felelősséggel mondhatom: jó választás. Kedves és fiatal. És nem is hencceg. Buda és Pest meg lesz vele elégedve. A többiek, Nuszi, Vaály kisasszony és a juhászbojtár Kiss Ferkó maradnak.

— Engedi a Nemzeti?

— Engedi. Apropos, Nemzeti: Csathó Kálmán a nyáron befejezte új színdarabját, amelynek címe, amint tudja, „A házasságok az égből köttetnek“. Csathó, aki följedezője és heroldja volt Krázi a Bajor Gizi tehetségének, ezt a hallatlanul mulatságos darabját, amely irodalmi szempontból is nagy meglepetésnek készül, egyenesen Bajor Gizinek írta, de akkuratósan reá szabta, a Bajor Gizi pedig most már nem játszhatja a darabot, mert közben elszereződött az Unióhoz. Csathó Kálmán meg, mint a Nemzeti Színház főrendezője, igazán nem meheti utána a darabot.

— Hát most ki fogja játszani?

— Vajh! ki tudja! Na, most még valamit a Renaissanceról, amelyben Palásthy Irén vállalkozásában a „Dorina“ című sorsharag megy, bizony érdemtelenül. Nem hiszem, hogy Bárdosnak valami köze lehet ehhez a darabhoz, amelynek se füle se füle. Szövege unalmas, a zenéje pedig zavaros. Palásthynek nagyon szép keze van, jól is tud táncolni, de ez nem elég az üdvösséghez. Arról a néhány kereskedősegről pedig, akik a darabban neki és a remek Kabosnak statisztálnak, beszélni sem lehet. A rendezés sem tudta megmenteni

Dorinát és társait. Próbálják is már erősen a „Vera Mirzev“-t az Európában napról-napra divatosabb Urwanzoff darabját. Táray, Gellért, Bérczy, Maklár és Simonyi Mária játsszák ezt a darabot. Pletykát esetleg...

— Na, de kicsoda beszédek! Mindig!

— A svábhegyi nagyszállóban péntek este táncmulatság volt. Tánc közben két ifju között affér támadt egy hölgy miatt, akivel mind a ketten egyszerre szerettek volna táncolni. „Szabadna kérem“, szólott az egyik. „Tovább táncolunk“, felelt a másik. „Ugy“, felelte az egyik és legott leszótt a tovább táncolónak egy irtózatos pofont. Tumultus, láрма, kavardás, a tömegben egy hölgy tör utat magának. A fölpofozott ifju huga. Egyenesen neki megy bátyja támadójának és legott visszaadja a pofont. „Az urak ezennel kvittek“, szól és bátyjával ellejt a teremből.

— Na és?

— Ezzel és kölcsönös bocsánatkéréssel az ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztett.

## Megdrágult a bor — divatba jön az „olcsó“ pezsgő

(A Reggel tudósítójától.) Egy pillantás a borlapra és látnorogni kezd a pesti ember, anélkül, hogy egyetlen pohárral is lehajtott volna a hegy levéből. Egy hétdeseis üveg Schaumburg-Lippe uradalmi bor 90.000 korona, az elegánsabb helyeken. Ki hitte volna ezt még néhány hónappal előbb, hogy ennyire meg fog növekedni a bor-nak becsülete.

Május eleje óta több mint háromszorosára emelkedtek a borárak és — ugylátszik — keránt sines vége még a borhossznak.

A bor megdrágulását — mint halljuk — a szerfelett gyöngye szüreti kilátások okozták. A homoki szőlők min-denütt tönkrementek a peronospora pusztítása következtében, miután a szőlősgazdák nem rendelkeztek kellő tőkével a védekezéshez szükséges anyagok beszerzéséhez. A hegyvidéki fajszerűleg keveset szenvedtek a peronosporától és így fajborokban nem túlságosan kedvezőtlenek a szüreti kilátások. A hazai borfogyasztás a városokban a magas árak miatt erősen visszaesett; viszont a vidéken az aratási munkálatok alatt lényegesen megnövekedett, miután a szakmáymunkások az idén a szeszárak drágasága folytán a szokásos pálinkaporciójuk helyett fejenként napi 1/2 liter bort kaptak. Tagadhatatlan, hogy az országban az elmúlt évekről még jelentős borkészletek vannak, azonban

az exportot a lehetetlenül magas vámtételek, valamint a környező államok magatartása teljesen illuzóriussá teszi.

Jelenleg csak a 13 és fél százaléknál magasabb szeszfokkal bíró borok mehetnek ki az országból és pedig hektolitereként 30 aranykorona vámmal megterhelve. Ausztriában az olcsó olasz borok egyelőre lebirhatatlan konkurenciát csinálnak a magyar boroknak, míg Csehszlovákia literenként 4/2 cseh korona vámmal, tehát több mint 11.000 koronával sújtja a betöltülő borokat, mikor Pozsonyban a „Carlton“-Hotelban a legjobb borok literjét meg lehet kapni 6 cseh korondért. Ily körülmények között mostanában a transitárúkép külföldre dirigált magyar borokból egyre nagyobb mennyiségeket rendelnek vissza a szállító cégek, miután itthon jobb árat remélnek elérni. Igen érdekes, hogy

a megdrágult bor erősen megjavította a már-már száműzetésre ítélt pezsgő chance-ait.

Valamikor a normális gazdasági időkben a pezsgő ára rendszerint négy-ötösöröse volt a bornak. Mig ma a borárak megduzzadása mellett csaknem egyenlőn mozog már a két ital ára; hiszen egy üveg pezsgőt már 120.000 K-ért lehet kapni, míg nagyban 70.000 K-tól kezdve. A 120.000 K-ás pezsgő árában benne foglaltatik persze a 25%-os fővárosi adó és a 10%-os luxusadó is. A háboru előtti boldog időkben a vidám Budapest több mint 300.000 üveg pezsgőt fogyasztott el hónaponként, míg ma a lerogyolt, agyon-szanált magyar főváros alig 10.000 üveget fogyaszt s ezt is főleg az itt időző idegenek szüresölik. Most talán, hogy a bor ára oly merész lendülettel tör a 100.000 korona felé, rövidesen reá fognak ismét „fanyalodni“ az emberek a drágasága miatt száműzött sampányerra...

## BRÁZAY fogápoló cikkei:

a KALOGÉN fogkrém, szájvíz és fogpor nélkülözhetetlenek!

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért. Ebédülő tölgy, vitrines komplett, 3-5 millióért külön külön is átadó együtt 11-5 millió K-ért. Podmaniczky-utca 14. szám

## MŰBUTOR ALAP. 1885

## LAPIDES

ROZSA-UTCA 72. IRODABERENDEZÉS

## AMUNDSEN az északi polusra

## DITRICHSTEIN éjszakai polusra utazik

Orionfilm

Holnap indul a szezon!

Este 8 órakor a Corvin-Színház ünnepélyes megnyitója

Rex Ingram rendezése, Alice Terry, Lewis Stone és Ramon Novarro főszereplésével:

# A ZENDAI FOGOLY

(Az első 1924-25. évi Orion-sláger, 10 főt.)

Sorozatos előadások: szerda, 13-tól CORVIN-SZÍNHÁZ, TÓMOZI

Jegyekről előre gondoskodni délelőttönként tanácsos!

Orionfilm

FRISS ÉS JÓ

## HALÁSZLÉT

CSAKIS

## SINGHOFFER

HALÁSZCSARDA

VII, STEFANIA-UT 25 (VIZTORONYNAL)

## STOEWER

az írógépek királya

Kérjen ajánlatot a vezér-képviselettől: V. Vilmos császári-ut 60. Telefon 48-65

## Borzalmas emberhalál avillanyáramdrótvezetékén

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton délután borzalmas látvány esdítette Pestujhely és Palotaujfalu lakosságát a község felé vezető útra. Gyermekek játszottak verőfényben, sárkányokat ergettek s egy kisfiúnak nagy papírsárkánya odacsavarodott a villanyáram drótjára. A gyerek pityeregni kezdett a sárkányért, amikor az uton arra haladó Bekó János 40 éves gyepmester előbb egy hosszú ostorral kezdte piszkálni a papírsárkányt, majd elszántan odalépett a villamosvezeték állványához és a keresztvasakon kezdett fölfelé mászni, hogy a sárkányt elérje. A vasoszlop rajta volt egy kis tábla a halálfejjel s a játszódozó gyermekek figyelmeztették is Bekó Jánost:

— *Bácsi, veszélyes a villanydróthoz mászni!* De Bekó csak legyintett a kezével és már fűt is volt a vasoszlop tetején. Elérte a sárkányt és már-már le akarta eresztetni a földre, amikor kezével hirtelen beléfogódzott a villanydrótra. Lába a vasoszlopon nyugodott és abban a pillanatban, amint kezével a villamos áram drótját megérintette, testén a hatalmas feszültségű áram keresztülfutott. A lefelé esüngen kezében nyomban lobogó lángra lobbant a papírsárkány s az a keze, amely a villanydrótot göresösen átmarkolta, hirtelen szénné égett csuklóig. A szerencsétlen ember teste vonagiott, színta rátapadt a villanydróra, a fél teste majdnem elégett, amint ott rángatózott a dróton. Ruhája is lángot fogott, a végigfutó áram fölperzselt a testét. Az irtózatos látvány addig tartott, amíg a villanyáram központjában, a Phoebus-gyárban ki nem csapódott a vezeték biztosítékja. A halott ember abban a pillanatban, amikor az elektromos áram megszűnt, lezuhant a földre. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

## Balla-Pap Gézát

egy toloncházi detektív tulbuzgósága kényszerítette a koholt vallomásra

(A Reggel tudósítójától.) Balla-Pap Géza különös vallomása arról, hogy része van az Erzsébetvárosi Kör elleni merényletben, furcsának tetszett, mert hiszen az ügyészségen hatalmas aktaesomagokon kívül terjedelmes nyomozási jelentés bizonyítja tárgyi adatokkal, hogy milyen nyomok útján, milyen bizonyítékokkal tudta kézrekeríteni a főkapitányság ujonnan föllállított politikai detektívcsoportja a valódi tetteseket. Balla-Pap Gézaról ismeretes, hogy Szabadkán volt egy évig elfogva, melynek letelte után ma egy hete zsupolták át a határon. A toloncházba került, ahol egy oda beosztott detektívnek a Balla név halálára eszébe jutott, hogy Balla Szabadkán vallomást tett a bombamerényletről. A detektív saját szakállára foglalkozni kezdett Ballával, aminek az lett az eredménye,

hogy Balla ugyanazt a mesét adta elő a detektívnek, amivel a jogszláv rendőrséget hitegette.

A detektív az új vallomásra azonnal jelentést tett s így került Balla Géza a rendőrség politikai osztályára. Pénteken délután megseppenve és sápadtan hozták be a detektívek Balla Gézát. Pár órai nyomozás után kiderült, hogy őt tulajdonképpen Pap Gézának hívják és Szabadkán azért vallott a bombamerényletről, mert nem akarta, hogy mint kémel embertelenül kezeljék. Alig kezdték kihallgatni a főkapitányságon, visszavonta a toloncházban tett vallomását és kijelentette, hogy az a detektív, aki foglalkozott vele, oly módon lépett föl vele szemben,

hogy kénytelen volt megismételni régi koholt vallomását.

Égész vasárnap folytatták Balla kihallgatását és beigazolódott, hogy nem is lehetett része a bombamerényletben. A főkapitányság politikai osztálya kihallgatta azt a detektívet is, akinek bánásmódjáról és vallatásáról Pap Géza említést tett. Valószínűleg ma szembesítik Pap Gézát.

## Az értéktelen Palma-kép

ügyével meghurcoltak egy vitéz magyar katonát és ok nélkül izgatták föl a közvéleményt Siposs tábornok és Gál Jenő nyilatkozata

(A Reggel tudósítójától.) A sajtó hetek óta foglalkozik Jacopo di Palma kalandos körülmények között megmentett, később eltűnt és végül újra megkerült képével. Sok szó esett diplomáciai bonyodalomról, az állami és magánérdek összeütközéséről, Kovács Béla dr. állítólagos ügyvéd jogtalan letartóztatásáról, az 50.000 dolláros vagy még ennél is fantasztikusabb vételéről. A hirdások egymásnak ellenmondtak, amit az egyik állított, annak éppen az ellenkezőjét vitatta a másik. Nyilatkozatok tettek pro és contra, a sprop között félreismerhetetlen tendenciájú célozgatások, sőt gyanúsítások húzódtak meg és végeredményben senki sem tudta, mit gondoljon az ügyről. Végre két ismert műtörténészünk nyilatkozott a Palma-kép értékéről. E nyilatkozatok és a tényállás ismerete után valóban nem értjük, hogyan engedte magát az orránál fogva félrevezetni mindenki, akinek az ügyhöz valami köze volt: a pénzügyminiszter, a sajtó és a közönség. Talán nem lesz céltalan, hogy ha

ezt a kellemetlen izü és hangos affért igazi jelentőségére leszállítjuk.

Jacopo di Palma, a regényes sorsú kép festője, Jules tehetségnek indult, de nem váltotta be azokat a várakozásokat, amiket mesterei fiatalkori műveivel fűztek. Rongyot dolgozott, de tehetsége mindinkább elcsúszott. Idősebb korában festett munkái csaknem kivétel nélkül közepes alkotások. Ilyen a szóban forgó képe is. Ez a nagyméretű vászon a queroi templomban, a kapubejárattal fölött volt elhelyezve és nem, mint némelyek megírták, az oltár fölött. A képet a magyar katonák az olaszok agyulüzében kivetették és minden hozzáértés nélkül, a festett oldalával belélt, összeesavarták. E szakszerűlen eljárás következtében az amugy is megsérült kép festése erősen lepatlott.

Az összeesavart képet szekérre rakva szállították a füzvonal mögé és mlután a kép hosszabb volt, mint a szekér, a szekérről hátul lelozva az országuton vonszolódott.

A kép további sorsát mindenki ismeri, mindaddig, amíg az dr. Kovács Béla tulajdonába nem került. Dr. Kovács, aki nem annyira műgyűjtő, mint inkább

alkalmi műkereskedő,

kétségtelenül legalisan jutott a képhez. Nem ismerte a kép tényleges értékét és igen nagy reményeket fűzött hozzá. Kovácsnak ekkor nem a legjobban ment a sora. Összeszedett annyi pénzt, amennyi elégségesnek látszott a külföldi uthoz és utra kelt, hogy a szerinte nagyértékű „remekművet” külföldön értékesítse. Párisban, Zürichben és Amsterdamban csalóds érte Kovács doktort.

Fölvilágosították, hogy a kép korántsem képvisel őrülési értéket.

De Kovács még mindig bizott abban, hogy másutt sikerül jó vásárt csinálnia. Kovács pénze erősen fogytán volt, hogy pénzhez jusson, elzalogosította a képet. De a remélt jó vásár egyre később. Mindössze

egy amerikai akadt, akl 1100 dollárt ígért a képért (körülbelül 84 millió koronát), abban az esetben, ha Kovács restauráltja.

Ez az ület meghusult, mintán kiderült, hogy a hatalmas vászon restaurálása csaknem fölemésztené a vételárát. Amikor dr. Kovács látta, hogy a képet semmiképp sem tudja értékesíteni, elkeseredett lépésre határozta el magát. Ekkor ment el Queroba, hogy az ottani egyházi hatóságok följajánlja a festményt. A queroi plébános kijelentette, hogy bár szívesen venné, ha a kép hazakerülne, egyetlen lírát sincs módjában a képért áldozni és Kovácsot Velencébe irányította. A velencei hatóság még kurtábban intézte el az ügyet. A tárgyaló tisztviselő kijelentette, hogy

a képre nem reflektál

és fölvilágosította Kovácsot, hogy náluk talyigaszámra tologatják a különb festményeket. Kovács kénytelen volt

## Egy vagy két szobás garconlakást keresek

lehet albérlet is. Levelek „Fürdőszobahasználattal” jelígyével, pontos árajánlattal „A Reggel” kiadóhivatalába

az Amerikai  
**ROYAL**  
irógép

„ u] **PILASTER** modellje  
világszenzáció!

Országzserto díjmentesen bemutatjuk!

Kedvező fizetéssel feltételek.

Kizárólagos vezérképviselő:

**Kovács A. és Társa V., Nádor-u. 5.**

Telefon: 34-06. 9022

füres kézzel hazatérni. Akkor tudta meg, hogy Kallós följelentést tett ellene. De ezért a följelentésért dr. Kovács nem haragudott. Sőt azt mondta, hogy ez a Kallós határozottan szívességet tett neki a följelentéssel. Nyilván azt remélte, hogy a följelentés nyomán sikerül magát valamiképp rekompenzálnia, úgy a tényleges kiadásaiért, mint az elmaradt haszonért. Amint köztudomású, Kovácsnak ez a terve nem sikerült és a szenzációnak indult Palma-kép ügye értéktelen jogvitává zsugorodott. Amennyiben a kép a magyar állam birtokába kerül és az olasz állam annak kiadását fogja kérni, valószínű, hogy a sokat hányódott kép hazakerül Queroba. A letartóztatott Kovács dr. védője, dr. Gál Jenő, vasárnap a következő nyilatkozatot tette elötünk az ügy háttéréről:

— *Hogy orgazda-e Kovács Béla vagy sem, ez a kérdés az ő személyes ügye és én, mint védő oly kirívó példáját ismertem föl a vád jogászai clléveledésének, hogy a kérdés e részét még vitára sem tartom alkalmasnak. De hogy nem látták meg az intéző körök, hogy ez az ügy*

egy vitéz magyar katona személyét keveri alaptalanul a meghurcolás lehetőségeibe,

hogy meg nem érezték: mit tesz az, kötelezett-ségeket vállalni önként Trianonra való hivatkozással, azoknak csak a Goethe „Zauberlehrling”-jét jutiatom eszébe, mert e könnyelmű fölidézése a rejtőzködő veszedelmes kérdéseknek, rávall a bűvészinások cselekedetére. Nem ismerem Sipos tábornok urat, csak azt tudom, azt olvasiam róla a háborúban, hogy vitézül harcolt a Lukachich oldalán. Nem engedhető meg semmiféle formában és semmiféle jogászai formában a nemzeti ügy védelmének hőseit dogmatikus jogi fejtegetések clléveledésével eldobni. Az ő személye itt nemcsak egyénileg jön számításba, benne mindenki sérelmet szenved, akinek hasonló sors volt osztályrésze a fronton, mint Sipos tábornok urnak. A magyar sajtó föladata visszazsorítani ezt a mindig fel-feltörő magyar betegséget, hogy ráérünk egymást marcangolni. És most, hogy mindinkább bebizonyosodik, hogy a queroi kápolna festménye nem is érték, tegyük el e nyári szenzációt s mondjuk el kesernyésen a franciák találó példaszavát: taut de bruit pour une omlette!...

Dr. Kovács számára ezek után aligha marad más hátra, mint hogy a képre fordított tényleges kiadásai erejéig kártérítési követelést támasszon a magyar kincstár ellen. A vádtanács Kovács dr. szabadlábrahelyezési kérelmével egyréként legkorábban csak kedden foglalkozik.

Látogatás Siposs tábornoknál

Fölkerestük Siposs tábornokot Avar-utcai lakásán, hogy az ügy részleteiről fölvilágosítást kérjünk. A kitünő katona puritán egyszerűségű dolgozójában fogadott. Ágy, íróasztal, szekrény, egy portré és néhány fénykép a berendezés. Kérdéseinkre a tábornok elgondolkozva csak a következőket mondta:

— *Bármennyire érdekemben állna is, hogy a bonyolult és kínos ügy rámvonatkozó részére nézve nyilatkozzam, mégis, semmit sem nyilatkozom, tekintettel arra, hogy az ügy a fölvilágosításra legilletékesebb fórum előtt folyamatban van.*

— *A Palma-kép sorsáról pedig, amióta tölem elkerült, én is csak annyit tudok, amennyit az újságokban olvastam.*

Kelemen Viktor.

## Görögország ultimátumot küldött Bulgáriának a bolgár bandák ügyében

(Páris, augusztus 10.) A lapok jelentik Athénből: Minthogy a görög-bolgár határon az incidensek egyre élesednek,

Görögország ultimátumot küldött Szófiába,

amelyben értesíti a kormányt a görög vezérkarnak arról a határozataról, hogy a komitási bandákat üldözni fogják egészen a bolgár területig.

**JARDIN DE PARIS**

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 86-31

**Az elsőrangú augusztusi műsor**

Ma, hétfőn záróra reggel 5 órakor

**NYÁRI ORFEUM**

HERMINA-UT 65. SZ. TELEFON 15-12

**Nicol és Martin**

a legmulatságosabb világattrakció páratlan kerékpárjelenetükben a humor királyai

# VASÁRNAPI SPORT

## Kettős baleset a Millenárison

**Izgalmas küzdelmek az embervezetéses versenyben. — A KAC kerékpáros versenye után a közönség tüntetett**

(A Reggel tudósítójától.) A KAC vasárnapi kerékpár- és motorversenyén nem szerepeltek külföldiek, de francia mintára egy 50 kilométeres

embervezetéses versenyt rendeztek,

amely érdekesség és izgalmasság tekintetében vetekedett bármely motorvezetéses viadallal.

A 100 körös útközvetben a legjobb kerékpárosok szálltak sikra. Az első kilométerek után azonban sajnálatos baleset történt. A tribünökkel szemközti egyenesben Eigner, az FTC jeles versenyzője, egy kavicsra ment rá és

salto mortale-val keresztülröpült a gépén. A közvetlen utána száguldó Mazák — nem tudván idejében elkormányozni magát — keresztülbukott rajta.

A két favorit vagy 10 méteren át röpült az aszfalton és közben kezükön, lábukon és hátukon súlyosabb természetű zúzódásokat szenvedtek. A mentők részvételét ők első segélyben.

A megfogratkozott mezőny azonban tovább küzdött a győzelemért. Velvart és a fiatal Reichert vívtak elkeseredett harcot a „Bol d'or” vándordíjért, amely az utolsó métereken dönt el.

Az eredmény kihirdetése után a közönség zajosan tüntetett a versenybírók ellen, mert a versenyt szerintük Reichert nyerte meg. Az

utolsó kör ugyanis sokak szerint már a százegyedik volt, tehát a versenyt — túlfutották. Az eredményt Reichert egyesülete megóvta. A zajongó és a pályára betörni akaró közönséget a kivezényelt rendőrség csak nehezen tudta megfékezni.

Részletes eredmény.

I. Főverseny 1000 m. (Kispest város díja). 1. Grimm János EKE, 2. Eigner FTC, 3. Mazák MTK, 4. Velvart MTK. Utolsó 200 m. 13.2 mp.

Mazák és Velvart eltaktikázták a versenyt és a rutinos Grimm így könnyen bánt el velük.

II. Hölgyek versenye 1500 m. 1. Schin Erzsébet CKK, 2. Heszberger Kató BKE, 3. Sepesik Irén TSE, 4. Lizov Irma CKK.

Garbár Annus (Jóbarátok) előfutámban lánscsakadás miatt helyezetlenül. A zsűri azonban megengedte, hogy a döntésben „versenyen kívül” indulhasson és ekkor — 50 méterrel hagyta maga mögött az egész mezőnyt.

III. Seniorok hep. versenye 1500 m. 1. Porác Dezső MTK 70 m.-el, 2. Tóbi Vil. KK 20 m.-el, 3. Kaupert TSE 40 m.-el, 4. Radó Vil. KK 20 m.-el.

IV. Augusztusi nagy handicap 1500 m. 1. Benjámín Kálmán Jóbarát, 2. Pfeifer EKE, 3. Szekeres TTC, 4. Czupong Jóbarát, 5. Lison KKK, 6. Ficsos UTE, 7. Hafner Vasas, 8. Heckel KAC.

V. 30 km.-es „Bol d'or” vándordíjas verseny. 1. Velvart Nándor MTK, 2. Reichert IKK 10 méterrel, 3. Schwarz EKE, 4. Sággy Vil. KK.

25 km. lefutása után a helyzet ez: 1-2. Reichert, Velvart, 3-4. Sággy, Schwarz, két kör hátránnyal, 5. Magyar, három és fél kör hátránnyal.

A fiatal Reichert az utolsó 200 méterig vezetett, ott a hirtelen taktikázó Velvart belső pályát fog és pompás finishben győz.

G. L.

## Az egri Sigrizt legyőzte Eperjessy Bélát Magyarországon 400 m.-es gyorsuszó bajnokságában

**A Rémi-vándordíjat Gáborffy nyerte, a Segner-vándordíj győztese a III. ker. TVE. Az FTC nem tudta legyőzni a MAC vízipóló csapatát**

(A Reggel tudósítójától.) Az FTC vasárnapi uszóviadala, amelyet a Császár-fürdőben rendezett, nagyszerűen sikerült. A szebbnél-szebb küzdelmekből

az egri Sigriznek Eperjessyvel vívott élet-halál harca

emelkedett ki. A fiatal uszó ráduplázott mult kori halatoni sikerére, sőt még 1000 méteren is győzött és így egyszerre a legkiválóbb magyar uszók közé emelkedett. Az egriek dicsőségét még Bitskey Aladár is növelte, aki a hátuszásban bizonyult a legkülönbnek.

Az uszóviadal meglepetése volt az, hogy a zöld-fehérek nem tudták legyőzni a MAC vízipóló csapatát.

Az egyes versenyszámokban elért helyezések alapján a Rémi-vándordíjat Gáborffy nyerte

meg, míg a Segner-díjban a III. kerületiek győzedelmeskedtek.

Főbb eredmények:

400 méteres gyorsuszó bajnokság. 1. Sigrizt Béla (Eger) 5 p. 24.6 mp., 2. Eperjessy Béla (MAC) 5 p. 30.0 mp., 3. Hollósy (III. ker. TVE) 5 p. 44 mp.

1000 méteres főverseny. 1. Sigrizt (Eger) 14 p. 36.5 mp., 2. Paholt (FTC) 15 p. 54.6 mp., 3. Hajdu (VAC).

100 méteres mellúszás főverseny. 1. Bartha István (III. ker.) 1 p. 21.4 mp., 2. Gáborffy (NSC) 1 p. 26 mp., 3. Farkas (NSC) 1 p. 26.2 mp.

100 méteres gyorsuszó főverseny. 1. Turnovszky (MAC) 1 p. 04 mp., 2. Gáborffy (NSC) 1 p. 05 mp., 3. Czelle (III. ker.) 1 p. 09.6 mp.

100 méteres hátúszás főverseny. 1. Bitskey Aladár, Eger 1 p. 18 mp., 2. Holler (III. ker.) 1 p. 18.8 mp., 3. Parlaghy (NSC) 1 p. 26 mp.

A Rémi vándordíjat Gáborffy nyerte meg, míg a Segner vándordíjban a III. kerületiek győztek 21 ponttal.

Vízipóló. FTC—MAC (bajnoki) 0:0, III. ker. TVE—VAC (barátságos) 5:3 (2:1).

### Kurunczy Lajos

**300 méteren országos rekordot javított**

Az OTE atletikai versenye

(A Reggel tudósítójától.) Az OTE margitszigeti országos atletikai viadala a közepes eredmények mellett egy új, értékes országos rekordot is hozott.

Kurunczy Lajos (KAOE) a 300 méteres síkfutásban pompás stílusban egyízűd másodperccel megjavította saját rekordját.

A verseny második eseménye volt a MAC győzelme a 15×400 méteres stafétafutásban, amelyben a székesfehérvári vándordíjat újból megszerezte.

Megemlítésre méltó még Bosnyák (MAC) szép szereplése a távolugrásban, akinek a jó formában levő Somfay, mint előnytartó, nem tudott elútni a győzelemtől.

Főbb eredmények:

300 méteres síkfutás. 1. Kurunczy Lajos (KAOE) 33.4 mp. Országos rekord!

15×400 méteres stafétafutás. 1. MAC 14 p. 06.5 mp., 2. FTC, 3. MTE.

100 méteres síkfutás hep. 1. Kurunczy Lajos (KAOE) 10.9 mp. (2 m. előny.)

Magasugrás. 1. Magyar (MTK) 175 cm., 600 méteres junior síkfutás. 1. Krieger (FTC) 1 p. 28 mp.

Diszkoszvetés hep. 1. Rózsa (FTC) 40 m. 45 cm. (5 m. el.)

400 méteres síkfutás. IV. oszt. 1. Steinmetz (KAOE) 54.1 mp.

Háromugrás. 1. Ujjallitky (FTC) 13 m. 06 cm.

Súlylökés hep. 1. Ghillány (MAC) 13 m. 96 cm. (230 cm. előny.)

Ideai angol női és férfi

**hócipő 240.000K**

**KERTÉSZ II, Andrássy-ut 36**

200 méteres gátfutás. 1. Braun (MTK) 28.2 mp.

Távolugrás hep. 1. Bosnyák (MAC) 695 cm. (60 cm. el.)

2. Somfay (MAC) 692 cm. (0 cm. el.), 3. Halaska (BEAC) 690 cm.

2000 méteres síkfutás II. oszt. 1. Belloni (MAC) 9 p. 26.2 mp.

15×100 méteres staféta. A) csoportban: 1. KAOE 43.6 mp. B) csoportban: 1. MAC—BEAC 46.5 mp.

A dorogi munkásifjak vezérkedtek vasárnap a Kesztény Munkásifjak Toldy Miklós Körének az atletikai versenyén. Legkiválóbbnak Fekete István mutatkozott, aki a 100 méteres síkfutásban (12.4 mp.), a magasugrásban (138 cm) és a távolugrásban (593 cm) győzött. Mellette Kotra vált ki, míg a fővárosiak közül Trom István, Maszó és Truka voltak a legjobbak.

Magyarország 3 kilométeres ifjusági gyalogló bajnokságát az MTK tehetséges ifju versenyzője, Szekulesz László nyerte meg 15 p. 20.9 mp.-es idővel klubtarsa, Herskovits előtt. A harmadik helyre Krémer került.

Pályaváratás volt vasárnap délelőtt Kőbányán a Győmői-ut 115. szám alatt, ahol a szimpatikus Kőbányai Sport Egyesület új, modern pályát épített. Az avatóünnepségen a kőbányai hatóságok és a társaságok képviseltették magukat.

## Evezősök figyelmébe!

Évek hosszú során át szerzett tapasztalatok alapján készítem most a legtekélyesebb gömbfenekű csónakokat a mai viszonyok mellett igen mérsékelt áron.

**Podoletz és Brenninger**

sportszónak építővállalata  
Budapest III, Nánási-ut 45. szám  
Telefon 183-72

## Száz magyar ifju a világ legnagyobb cserkész táborában

**Az első cserkész-olimpiász Kopenhágában**

A dán király védnökségével vasárnap kezdődött az első cserkész olimpiász Kopenhágában, amelyre a világ minden részéről összesereglettek a legjobb cserkészek.

38 nemzet 10.000 cserkészzel vonult a dánok fővárosába,

ahol egy még eddig soha nem látott méretű táborban ütöttek tanyát.

Van ebben a táborban rádió-állomás, posta, telefon, központi hírszolgálat, stb. és mindent a cserkészek igazgatnak.

A kopenhágai cserkészünnepélyen Magyarországot 100 válogatott cserkészfifjú képviseli, akiknek Hermann Lipót a parancsnok.

A cserkészünnepélyi bajnokságot:

babérkoszorút „Százpercentes fluk”

főlirással az a csapat nyeri meg, amely az előírt 11 fől- adatot a legjobban oldja meg.

A legnehezebb próba a következő: 24 órai kerékpározás terepföliréttel. Az írásos jelentéshez rajzokat kell mellékelni.

Az olimpiászal egyidejűen rendezik a harmadik cserkészi-kongresszust Baden-Powel angol őrnagy — a cserkészet megalapítójának — az elnöklésével. A kongresszuson hazánkat gróf Khuen-Héderváry Károly képviseli.

Uj all round atléta tünt föl a BEAC Benedek Béla vándordíjas emlékversenynél Marcinkó, az egyetemisták jeles balszósje személyében, aki a távolugrásban (604 cm), hármasugrásban (12 m. 47 cm.) és a diszkoszvetésben (30 m. 84 cm.) lett első. A 12 számból álló pontversenyben — amelyben csak „működő” futballisták vehettek részt — a BEAC győzött.

## Alagi lovaregyleti versenyek

Az Igazgatósági díjat Blen Venu könnyen nyerte. — A faveriték, az egyetlen Mönchsberg kivételével, sorra kikaptak.

Vasárnap kezdődött Alagun a kilencnapos augusztusi mltling, melynek eseménye a Szent István napi nagy díj. A megnyitónap főeseménye az 1300 méteres Igazgatósági díj volt. A fivergárda négy szanotlevő tagja allott starthoz. Kudlich vette a legjobb startot és vezetett a távig, itt melléje jött Bien Venu és igen könnyen, nyakhosszal nyerte a versenyt. Mutató az indulásnál sem bírta a tempót s bár a végén fölzárkózott, már csak Rosselinót tudta a harmadik helyet elvenni. Érdekes, hogy a kitűnő és előző Bien Venu, talai lovására való tekintettel, nem igen merték fogadni s végül a ring legjobban fogadott lova Mutató lett.

A nap az első futam kivételével grászos végű volt a fogadókra s különösen Szesen, Rangos és Pomona lemaradása jelentett érzékenyebb veszteséget. Sikerült napja volt a bakonypölöskei istállóknak. Dsungel és Donna Sol győzelmével egy a kétévesek handicapiját, mint a kétévesek nyarolnak versenyét sikerült megnyernie.

A nap részletes eredménye: 1. futam. 1. Mönchsberg (1½) Esch, 2. Vizi (2½) Stezák, 3. Santolina (10) Stenzl és Agglegény (4) Schejbal. Fm.: Feu saeró, Fruzi, Rikító, 1½ h., 1¼ h. Tot.: 10:26, 10:11, 11, 13, 11, II. futam. 1. Dsungel (10) Gutai, 2. Blondian (10) Kovács L., 3. Ballada II (8) Fridrich. Futottak még: Novara, Meszélő, Szepes, Sashegy, En garde!, Morenkönig, Godalming, Cserkészo, Futóroza, Gaj, Formint, ½ h., 1¼ h. Tot.: 10:18, 10:33, 51, 47, III. futam. 1. Bien venu (2) Pretzner, 2. Kudlich (3) Haar, 3. Mutató (1½) Schejbal. Futott még: Rosselino, Nyh., nyh. Tot.: 10:25, IV. futam. 1. Donna Sol (4) Fridrich, 2. Rangos (8:10r) Esch, 3. Albatros (4) Schejbal, F. m.: Aezle, Edes babám, Székiáltó, Fiume, Erzi E., Sergius, Utmutató, Hung. boy, 1¼ h., 2 h. Tot.: 10:47, 10:11, 11, 11, V. futam. 1. Győztes (8) Gulyás B., 2. Embona (6) Kovács L., 3. Faluszépe (4) Schejbal. Futottak még: Peleas, Szira, Mikolt, Poseuse, Pomona, Planéta, 1 h., nyh. Tot.: 10:10, 10:22, 19, 15, VI. futam. 1. Mero (6) Gutai, 2. Adut (3) Stezák, 3. Csak azéri (3) Sajdik. Futottak még: Vésztó, Viktor, Mussolini, Baldur, Eszes, Fama, Feledékeny, Pour l'amour. 1½ h., 1½ h. Tot.: 10:47, 10:17, 19, 19.

„Haggermacher nem hiszel!”



Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

## XYLOS-BUTOROK

különleges hálósobák, ebédlők, leányzószobák, gyermekszobák, gyermekágyak, rugalmas faágybetétek

**HARAI FATERMELŐ RT gyártmányal**  
Kizárólag a gyári lerakatban!  
Tisza Kálmán-tér 3. Telefon: J. 52-04